

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ALMA MATER CREATIVA

Альманах

Творчість
викладачів, студентів, випускників

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2024

УДК 37.036

A 30

Alma mater creativa Творчість викладачів, студентів, випускників. Альманах. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 152 с.

ISBN 978-966-423-915-5

У цій книзі представлено літературно-художні твори викладачів, студентів та випускників ЧНУ та КПНУ, в яких відобразився духовний світ українського інтелігента наших днів, різноаспектне бачення та переживання трагічного й комічного в житті та в мистецькому досвіді, відчуття радості й краси нетривкого людського життя, власна інтерпретація художньої традиції та експерименту, жахи й героїка національно-визвольної війни, палка надія на перемогу добра.

ISBN 978-966-423-915-5

УДК 37.036

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

© Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка, 2024

*Присвячується всім,
хто захищає нас від російської навали
і дає можливість жити і творити*

Від укладача

У часи, коли війна випробовує нас на витривалість, силу духу і стійкість особливо важливо не забувати про найсвітлішу частину людської природи – здатність творити. Мистецтво, культура, творчість – це те, що залишається з нами навіть у найскладніші моменти, надихає, дає надію і допомагає осмислювати реальність навколо нас.

Ми з гордістю представляємо роботи наших викладачів, студентів та випускників, їхні творчі доробки у різних видах мистецтва: живопис, поезія, літературні есе, філософські роздуми, дереворізьблення, вишивки тощо. Усе це – шляхи для самовираження та осмислення своєї ролі у цьому світі.

У представленій збірці є творчі доробки представників різних спеціальностей, які демонструють глибину та багатогранність кожної особистості, її унікальне й неповторне бачення. Звісно, неможливо зібрати під однією обкладинкою роботи абсолютно всіх талановитих викладачів, студентів і випускників. Цей альманах – лише краплина в океані того, на що ми здатні: адже хтось не наважився подати свої роботи, сумніваючись у власній майстерності або через особисті обставини, а когось, на жаль, не вдалося знайти. Проте цей збірник є відображенням нашого спільного прагнення до творчості, і ми впевнені, що він надихне інших на власні пошуки і сміливі кроки. Нехай ця публікація стане стимулом для тих, хто творить у тиші і вагається, чи варто це показувати світові. Мистецтво завжди живе всередині нас, навіть коли здається, що часи диктують інші пріоритети.

В альманасі представлено насамперед доробок кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, але також включено творчі роботи викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Співпраця між нашими закладами є свідченням того, що творчість і наука не мають меж. Це ще один приклад того, як об'єднані зусилля та взаємна підтримка вищих навчальних закладів можуть вести до нових обріїв у культурі, освіті й мистецтві. Подібна співпраця нагадує нам, що спільно ми можемо досягти більшого. Цей альманах – не просто збірка творчих робіт, це символ нашого прагнення до єдності, взаємодопомоги та розвитку, а також символ незламності, натхнення і віри в майбутнє. Тут переплелися різні епохи, жанри, теми, але всі вони є частиною нашої сучасної історії, що пишеться саме зараз – кожним словом, кожною нотою, кожним мазком пензля. Творчість є тим містком, що з'єднує наші непрості будні з мріями про краще майбутнє, і кожна сторінка цього видання є підтвердженням цього.

Ми щиро вдячні Збройним силам України, які своїм героїзмом та незламністю дають нам можливість продовжувати працювати, навчати та творити у наших університетах. Ця книга – ще один приклад того, що, незважаючи на всі труднощі, ми продовжуємо створювати нові смисли, формувати й збагачувати культурний простір нашої країни.

Нехай цей альманах стане ще одним нагадуванням про те, що мистецтво не має кордонів, і навіть у найтемніші часи світло творчості не згасає.

«МЕНЕСТРЕЛЬ»

Вокальний ансамбль «Менестрель» створений 2001 р. студентами-богословами філософсько-теологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. До першого складу ансамблю увійшли: Юрій Лужний, Ярослав Міський, Віталій Бучовський, Михайло Онищук, Володимир Стеблина і Микола Марусяк, який і став художнім керівником ансамблю (сьогодні – настоятель Свято-Вознесенського храму та клірик Свято-Троїцького собору в м. Снятині).

Точка відліку у яскравому самобутньому творчому польоті «Менестреля» – 10 грудня 2001 року. Саме у цей день відбувся дебют новоствореного секстету – на загальноуніверситетському конкурсі стрілецької пісні, де ансамбль виборов перше місце. «Менестрель» неодноразово ставав переможцем загальноуніверситетських, міжвузівських, міських, обласних конкурсів та вернісажів, фестивалів духовної та класичної музики, а також постійним учасником загальноуніверситетських, обласних та благодійних концертів. Його голоси лунали і за кордоном, зокрема у Польщі та Румунії.

Вже понад 20 років «Менестрель» не припиняє своєї творчої діяльності. Його склад змінюється (адже перший склад ансамблю давно залишив стіни університету), і нові покоління талановитих студентів-богословів гідно продовжують співочий шлях своїх попередників.

У репертуарі на сьогоднішній час ансамбль нараховує понад 40 музичних творів, серед яких є церковні піснеспіви, колядки та українські народні пісні в обробці українських композиторів і пісні сучасних авторів, які виконуються акапельно. Творчі пошуки співців завжди невід’ємні від народного мелосу та фольклору рідного краю.

Афіші ансамблю «Менестрель»

Кондак
Великого Покаянного канону
«**Душе моя...**»

«**Думи мої...**»

«**Через поле широкє...**»

**Концерт вокального ансамбля
«Менестрель»**

(м. Снятин)

Культурологічний гурток

«МОЗАЇКА СЕНСІВ»

Культурологічний гурток – це платформа для студентів, які прагнуть дослідити культурні феномени різних епох. Він дозволяє розширити горизонти мислення та краще зрозуміти взаємозв'язок між культурою, історією та сучасністю. Формат гуртка включає дискусії, арт-терапію, творчі проекти тощо.

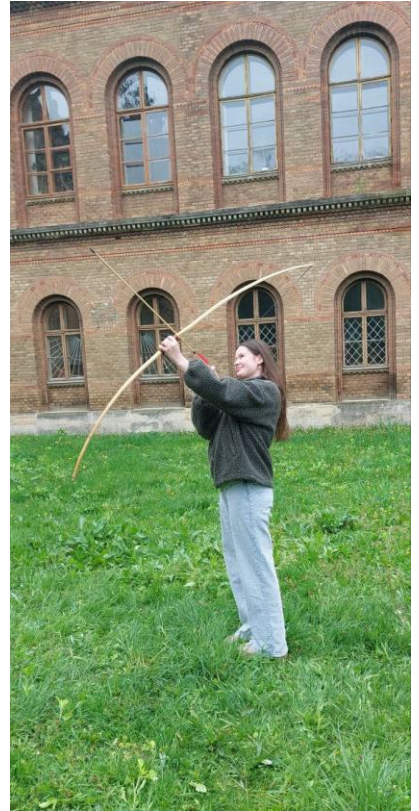
Ми досліджуємо культурні символи та створюємо власні наративи, натхненні різними аспектами культури. Від середньовічного лицарства до світу Гаррі Поттера, від нейрографіки до комп'ютерних ігор – адже це простір, де розширюються інтелектуальні горизонти, де знання об'єднується з творчістю, а кожна зустріч дарує натхнення та нові ідеї для власних творчих здобутків.

Тут ми обмінюємося думками, ділимося ідеями та навіть приміряємо на себе атрибути інших епох – адже кожний може знайти своє місце у безмежному світі культури.

Чікарькова Марія Юріївна,

керівник гуртка

Абрамович Семен

С. Абрамович – «видатний спеціаліст в області філології, богослов'я, культурології, українознавства, риторики»¹, доктор філологічних наук, професор, академік НАН ВО України, професор кафедри слов'янської філології та загального мовознавства КПНУ імені Івана Огієнка. Автор численних наукових праць, серед яких – 16 одноосібних монографій, 2 збірники вибраних статей; бл. 400 наукових статей, 6 підручників та бл. 30-ти навчальних посібників, написаних одноосібно та в співавторстві з учнями. Керівник наукової школи «Літературний текст в контексті культури: проблеми реценції та інтерпретації»; під його керівництвом захищено 12 кандидатських дисертацій. Нагороджений медаллю АН ВО України «За успіхи в науково-педагогічній діяльності»; лауреат премії «Rara avis» міжнародної наукової конференції «Мова і культура» імені Сергія Бураго. Відомий як поет і прозаїк (збірка віршів «Consecutio temporum», книги «Fecit», «Вірші. Проза» та «Поезії»). Автор оповідань, психологічного детективу «Villa Achillea» та історичного роману «Антіохійський триптих». Лауреат (1 місце) XII Всесвітнього поетичного фестивалю (Брюссель – Льєж – Париж, 2020). Активно перекладає українською вітчизняну та зарубіжну поезію; зокрема варто відзначити «П'ятерицю» Нізамі. Займається й малярством: виконані ним монументальні образи можна побачити в храмах м. Чернівці та монастирях Західної України. Живопис С. Абрамовича представлено у згаданих книгах «Fecit» і «Вірші. Проза»; малюнки – в альбомі «Графіка». Батько поетеси М. Тілло.

---

¹ Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2001. № 4. С. 11

ЖИВОПИС, ГРАФІКА

Автопортрет 1

Портрет дружини

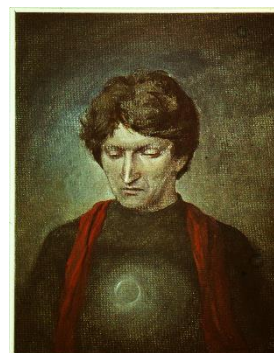
Автопортрет- 2

Портрет бабусі

Портрет доньки

Портрет А. Берегова

Портрет у ренесансному стилі

1. **Список з чудотворного образа Богоматері Чернівецької.**
Монастир Успення Матері Божої (Івано-Франківська обл.).
2. **Архангел Гавриїл.** *Іконостас собору св. Параскеви (Чернівці).*
3. **Помазання Давида на царство.** *Церква Трьох святих, ЧНУ.*

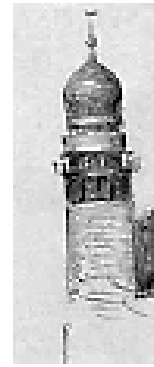

Характери

Поліський пейзаж

**Східний
архітектурний мотив**

Варіація на теми Босха

Античний пейзаж

Начерк

**Копія з картини Помпео Баттоні
«Геркулес між Любов'ю та Мудрістю»**

Едем

Композиція 1

Композиція 2

Композиція 4

Композиція 3

Композиція 5

Медитація

Шаржі

ПОЕЗІЇ

***

Пам'яті дочки Марії

з нічого створити вірш
мовби впіймати хвилю
радіоприймача
почути і шелестіння бадилля
й зойк сурмача
що перед останнім рішучим боєм
зухвалий ущерть
й як одне одного прагнуть двоє
дитя і смерть
а здригання звуку осяде в зорі
в потік видінь
і розпливається потік прозоро
у далечінь
чумацький шлях із зірок перевесло
возу седмиця
й зірки блимають наче невесело
як хлопцю жениться
чи може усі ті парсеки і кварки
мара й імла
чи то була ти у небі хмарко
чи не була

***

Пам'яті дружини Надії

Повітря розмина́ холодні́ мацки
В гущавині сльоти до скрику і судоми.
Примарна височінь на відстані руки
Пресує в надрах дощ, немов женці солому.

Так моторошні нам ті сили без очей,
Які вгніздилися між краплями туману...
Ген – при розколині гори кричить Орфей,
Немов руно живцем деруть з барана.

МОЛИТВА

Марії Чикарьковій

У темнім плинні вод безмірних,
Поблизу славного Магрибу,
Як пишуть в книгах достовірно,
Живе дводихаюча риба.

Вона мигтить легенько й рівно
Між вістрь зірок і восьминогів.
Планктон, густий, смачний, поживний, –
Усе, про що прохає Бога.

І в цій глухій абракадабрі
Не пролунає зойк шалений.
Й сповільнено крізь риби зябра
Тече потік води зелений.

Та в мить, коли, мов лик сатрапа,
Білясто-велетенським треком,
Злякавши метушливих крабів,
Постане раптом небезпека, –

Вона раптово вгору скоче
Крізь товщу вод, мов та ракета,
Мов квітка волі, затріпоче
Над царством темряви бешкетним.

Облитая сліпучим світлом,
У піні струменів, як в танку,
Ковтає жадібно повітря
Легенями аж до останку.

І – знову телепне у море,
І грузько в дно занурить тіло...
Мов по чарчині брендї торі,
Навколо зирка очуміло.

Та в тим марінні відчуває:
Господь, змістивши звичний вектор,
Тебе, мов ті рядки, читає
Ще не закритого проекту.

***

тож дякую
зелена весна
ввійшла в мене
так довго я й суворо
чекав її під небом крижаним
вона пройде
я знаю
що недовгий
цій квітці суджений пурпурний вік
та й у пустелі вогняного літа
я не забуду
невловимий погляд
і слів боязкість
й терпкість поцілунків
і тіла шовк пружинистий твого

***

Душа відтак – немов коринфська бронза,
утворена в сплюндрованому місті,
де срібло, золото і мідь червона
у лютому паланні катастрофи,
як рівчаки сліпучі, звідусіль
текли й текли по мармурових сходах,
що тріскалися від страшного жару,
і на бруківці довго застигали
у золотастім і смаглявім сплаві,
коли шарами рушилися зверху
вугілля і розпечене каміння –
уламки храмів і палаців. Сліз
вже не було. Як не було й жалю
за тим життям, що раптом обірвалось,
як вузлик на пружнявій нитці Мойри...
Лише покора, вгам і забуття.

***

Щось серце відчува, чи мариться йому?
Хтось владно забира із подиху повітря.
Зелене листячко в багровую пітьму
Звиває шаль весни під хлипку цитру вітру.

Пекучий плин життя сприймаєш мимохіть,
Цілунків опіки – мов лютая покута.
І певний лиш того, що ти в усяку мить
Чекаєш на суддю із чашею цикути.

Зрадливий сонця блиск, який поглине звій,
Зрадливе й місяця сріблясте блискотіння.
Зрадливе жевриво розгублених надій,
Що скупю мерехтить, мов луска від насіння.

Холодний вересень ще імітує жар,
І хрест кривий блищить у сонячній квадризі,
Не ставши ще сліпучим бликом в кризі
Морів замерзлих у перуках хмар.

***

Сніжинка пурха над океаном,
Як міради її посестер.
Але тяжіння земне невблаганно
Нищить кружляння вільне ущерть.

Тягне сніжинку в глибокі води,
Де височіні холоду брак.
Хрустке мереживо білого льоду
Краплею з неба стане відтак.

Вода ж оповита сонцем і вітром,
Над океаном пашить тепло...
Й крихка прозора зірка в повітрі
Розчиниться вмить, якби й не було.

СЮІТА РОКУ

ЗИМА

Поглянь, як з надр розбурханої хмари,
Крізь дерева з мертвим побляклим листям,
Вирує блиск нестримний, мовби чари,
З глибин, де заметіль гніздиться в висі.

Дихання стисло й руки задубіли...
Незаперечне, як триумфи Риму,
Мов вершники ото на конях білих,
Клубочиться по обрїй військо зимне.

ВЕСНА

Клубочиться по обрїй військо зимне,
Здригаючись від шпичок Аполлона.
Їх поле витиска зеленим димом
Під напівсонним оком Персефони.

Крізь простір хмари жайворон голосить
Сріблясто й чисто, між хрипки боцяни...
Моріг у порохах дрібної росі
Ціхує мокрий слід копита Пана.

ЛІТО

Ціхує мокрий слід копита Пана
Траву пом'яту – велетень кашлатий
Крокує й тяжко диха, наче п яний,
І ятрить подих груди пелехаті.

Бо Аполлонів блиск розпер легені :
Його засмаглість, стріли, всюдисущість...
Й кружальця золоті не ймуть ся в жмені,
Хоч блимають по всій зеленій пуці.

ОСІНЬ

Хоч блимають по всій зеленій пуці
Кружальця світла золотом примарним,
Хіба ж оману ту скороминущу
Статечний пан хапатиме намарно?

Вже листя змучене тяжке, мов бронза,
Живому дереву забракло соку.
І злива тяжко, мов залізний бонза,
Руйнує стрілки компаса у скоку.

SUITA ROCZNA

ZIMA

Widoczne z oszalałych czarnych chmurów
I przez te drzewa z wyblakłymi liśćmi
Nieposkromione białe błyski wirów,
z których się rodzi zamieć oczywiście.

Oddech zamarzły i zdrętwiałe ręce...
Nieprześcigniony, jak triumfy Rzymu,
Wirując, jak na koniach białych jeźdźcy,
Na widnokrągach białe wojska Zimy.

WIOSNA

Na widnokrągach białe wojska Zimy,
od strzał Apolla wibrujący w zgonie.
Wypiera pole ich zielonym dymem
pod mrocznym okiem sennej Persefony.

Z przestrzeni chmury czystym, cienkim głosem
skowronek śpiewa, cierpki zgrzyt bocianów...
A w trawie, sproszkowanej jasną rosą,
patrz mokry odcisk – to kopyto Pana.

LATO

Patrz mokry odcisk – to kopyto Pana.
Włochaty olbrzym w puszcze się porusza,
I jego oddech nieoczekiwany
W rozdartych wiatrem liści drżące uszy.

Bo niepokoi Pana blask Apolla,
jego smukłości, strzały, wszechobecność.
I garście nieuchwytnych tych oboly,
W zieleni rozrzucane są odwiecznie.

JESIEŃ

W zieleni rozrzucane są odwiecznie
złote monety nie podejmowane.
Oszustwo słońca wiedzy pan stateczny,
I, jego zdaniem, wszystko – udawanie.

Zmęczona listwa się zamienia w brąz,
Żywego drzewa soki wyczerpa się.
Ulewny deszcz – jak metalowy bonza.
Wskazówki są zgubiony na kompasie.

***

Наталії Дворницькій

Тратить золото осінь на синю китайку небес,
Дерева почорніли, і видно кубління суглобів.
Падолист шелестить під ногами, мов хрипкий оркестр
Ще вцілілих дріад, що кумедно наморщують лоба,
Аби ноти збагнуть, що їх віє німа височінь.
Перігелій стулився, мов кролик у гіпнотизера,
І афелій, як жиголо, скаче нагим стриптизером,
Щоб над світом відтак розлилась всеосяжна синь.

***

Запалю, немов у церкві,
Ясну свічку. Чорна ніч.
Пропонуються зі смертю
Діалоги віч-на-віч.

Пропонується тотожно
Зважить світло та імлу
І спокійно, переможно
Зазирнути в очі злу.

Хай там негаразди з світлом,
Поки ще трива війна.
Синьо-жовте лезо свічки
Чорний морок розтина.

Віденьський мотив

Басараба Марія,
керівниця народно-аматорського ансамблю «Міоріца».

А т а к о ж:

Лауреатка Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України (2024 рік)

Освітянка/тренерка/фасилітаторка/менторка

Радниця Начальника Чернівецької ОВА з питань молоді

Голова Молодіжної ради при ЧОВА

Співзасновниця та заступниця голови ГО «Молодь Буковини»

Членкиня координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Чернівецькій ОДА

Членкиня команди засновників та координаторів Чернівецького обласного молодіжного центру

Ко-координаторка молодіжного інтеграційного коворкінг-простору «Хаб молоді»

Членкиня ради правління Меморандуму Молодіжних рад

Делегатка до Конгресу молодіжних рад України

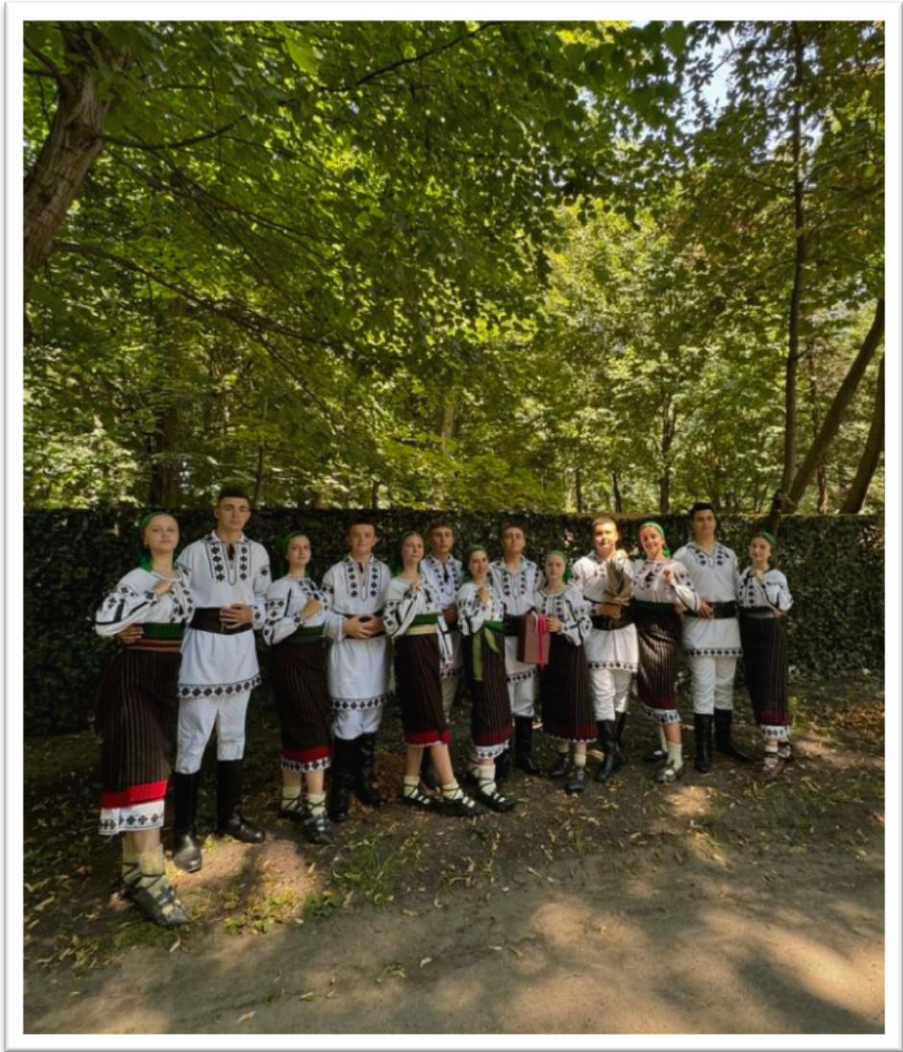
Членкиня молодіжної спільноти «EDYN»

Членкиня Нацоб'єднання радників з питань молоді.

Народно-аматорський ансамбль
«МІОРИЦА»

Бобітко Іван

Музика завжди супроводжувала мене змалечку, як і церква. Мій прадід, дідусь в тато – чудові музиканти-самоуки. З церковним співом я зіткнувся в 9 років, і від того моменту музика та мистецтво завжди присутні в моєму житті. Моєю альма-матер був Інститут музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Хоча батько хотів, щоб я одразу поступав в духовну семінарію, я все ж таки спершу вирішив отримати певні знання в мистецькій освіті. Моє мріє є те, щоб у нашій країні мистецтво культура і релігія були на першому місці для нашого суспільства, бо без Бога неможливо мистецтво, а без культурної спадщини неможливо існування нації.

Пісня «Лічу в неволі»
(соліст – Іван Бобітко)

Церковний спів

Борук Василь

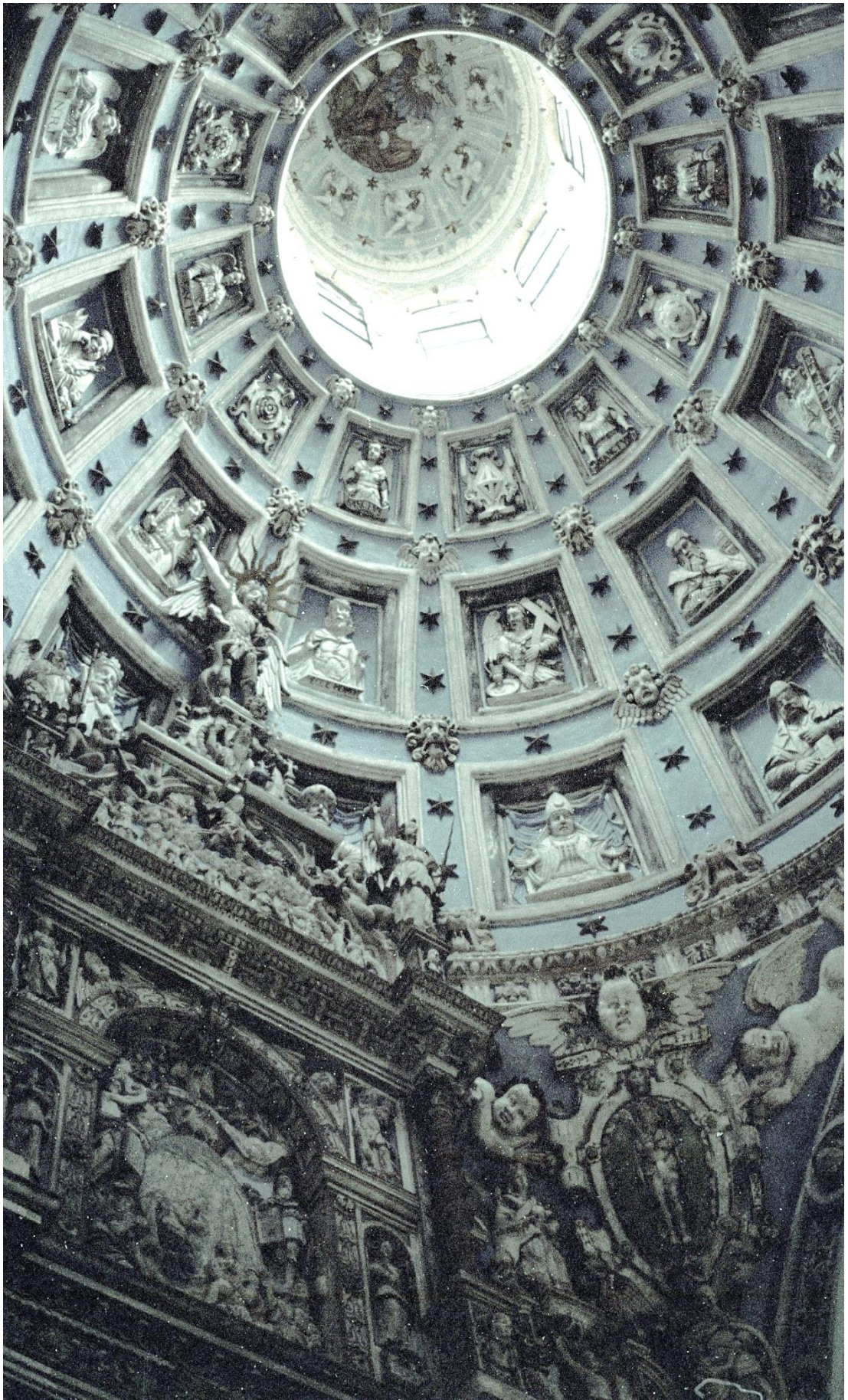
Практикуючий культуролог. Балансування між теоретичним/науковим вивченням культури і мистецтва, до втілення ідей в художній площині завдяки медіумам фотографії, живопису, відео-арту чи традиційного різьблення по дереву. Вираження бачення і концепція творчості полягає в дослідженні об'єктів і суб'єктів, через призму плями, лінії, форми, текстури та кольору.

Картини представлені серією «Сублімація», де передача бачення світу та події в ньому відбувається через стилістичну фігурну категорію. Сюжетна оповідь певних історій, де грубий, фактурний опис буденності розкриває зміст сьогодення. Стилізовані обличчя, людиноподібні зображення чи інші об'єкти – все стає елементом висловлювання.

Серія фото відображає візуальну оповідь, вибрані фрагменти з етюдів звичного навколишнього середовища, де речі показано з певного суб'єктивного боку через об'єktiv камери.

Представлені тут традиційні гуцульські вироби з дерева – частина з проекту сімейної лавки-майстерні «Hutsul Autentica».

Бродецький Олександр

Народився 6 вересня 1979 р., чернівчанин, українець і (трохи) єврей (який таки жалкує, що не знає ні мови ідиш, ні мови іврит). Не поет. Не митець. Уже понад 28 років майже щодня приходжу у стіни Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – або навчатися, або навчати, або робити і те, і те. Профіль: філософія, релігієзнавство, етика, естетика. Популяризую гуманітарні знання і в нових медіа.

ЛІРИКА

Світлини-ілюстрації – автора

*****

В народу мого діда нині Йом-Кіпур...
Вогк й листок ледь марить про пурпур...
У Йом-Кіпур дощить. А в шурхоті дощу
Шепочеться "прощў"? Чи "не прощў"?..

*****

Промінцями ейфорія
Ін'єктує мить;
І у час впливає мрія,
Ясністю струмить...
Мить невдовзі холодіє,
- Каламутний щем
Опадає на надію
Голчастим дощем...

*****

Слякотію, мжичкою, калюжно
Грудень цей всотався в тут-тепер:
Вогкістю сахтіло все нездужно,
Світ на сирості себе обпер...

Але ось оазою – на днину:
Сонце, небо, дихання, птахи...
Може, завтра сірість знов наплине...
Нині ж – порозвіялись страхі.

Дощ колючий уперіщить скоро?
Опосяде все туман глухий?
Та сьогодні – ясно і прозоро:
Світ на мить простив собі гріхи...

*****

Тихо-звучне слово «саудáде¹»:
Мáбуць, про світи, що заблукали?
У світах сади чи голі скали?
Крига чи вирують водоспади?

Загадкове слово «саудáде»...
Про легкé, яке не відшукали?
Про коштовне, що недоплекали?
Про наснагу, що не має влади?

Шепітливе слово «саудáде»...
В ньому голоси, що відгукали?
Це химерне слово «саудáде»...
Про дивá, які ледь-ледь спіткали...

В ньому лиш відлуння і дзеркáла?
Відблисків життя хисткі розради?..

---

¹ А всім, кому цікаве невіршоване визначення слова «саудаде», – Google на допомогу (примітка автора).

*****

Узимку рідко дивимось угору...
Ось глянув. Хоч і чорно, – та прозоро:
Монети галактичної валюти
Розкидано. То зрікся влади лютий?
Та хто ж бо зна?.. Вселенські торговіща
Нам не збагнути. Їхня мудрість вища.

*****

І наче став будинок кораблем,
А простір обернувся раптом морем...
У хвилях срібло – ліки від дилем –
Що не вловити нашим душам хворим...

*****

Втекло, відколалося жорно чудного млина, -
Зринає і тоне. Вібрує щемлива луна.
Незмелене збіжжя. Ряхтить² неозорий засів.
І котиться жорно шляхом непрожитих часів...

---

² До речі, чи знаєте Ви це звучне українське слово – «ряхтіти»? Воно – синонім слів «мерехтіти», «блискотіти», є у словнику Грінченка та інших словниках.

І ще цікавий момент. У багатьох слов'янських мовах та латині «луна» («luna») – назва нашого планетарного супутника. Бо первинно «луна» означало «відблиск світла». У сучасній українській «луна» в цьому значенні не збереглося, є тільки «місяць». Але візуальне значення «відблиск, відображення світла» в нашій мові замінилося звуковим чи ритмічним – «відгомін», «відголосок», «відгук», «коливання». Хоч етимологічно – це та сама «луна», що й небесне світило (примітка автора).

*****

Пожежу уві сні гасили Ви колись?
Мереживом вогню предмети зайнялись...
Згасив насилу племінь і за шаром шар
Із порятованих речей зчищаю гар...
Здається, нібито очистив все як слід...
Аж бачу: під руками – ні, не речі, – лід...

*****

Голу бки з ялиновим гіллям – пір'ям –
Оце ж намариться! – по місту йшли...
І май ото до сновидінь довір я:
Птахи були завбільшки як воли...

А може, розміри були й слоніві.
Тягнувся караван по Головній...
Здіймали часом крила ялинові,
І думалось: підмога у війні?

Здавалось: та чудна пташина згряя –
Предтеча новоріччя без війни...
Віщує підсвідоме чи лиш грає?
У снах - яснє чи тільки глум – ті сні?..

*****

Шарм мряки березневої сльозливий...
Булі сніги?.. І будуть теплі зливи?..
Шарм мряки березневої – в безчасі:
Не крижані тут миті й не квітчасті...
Шарм мряки березневої нірванний:
Стяг серця і не зшитий, і не рваний...

*****

Після серпня не червень, кажуть...
Що? Не червень? Хіба? Невже?
Кажуть, так. Але то не важить:
В червня ж вересень – протече.

Вони друзі, вони подібні:
Не пекельні, однак з теплом,
Не на сміх, а на усміх здібні...
Втім, один з них – з одним крилом...

*****

Не завжди місяць непокоїть, як у місяці останні...
Не завжди і своїм здається, і чужим...
Неначе він на особливому таємному завданні:
Налаштувати в грудях трепетний режим...

Не завжди місяць непокоїть, як у місяці останні...
Не завжди його блискіт, наче екстрасенс,
Розгойдує чуття в бентежному сп'янілому хитанні,
Де, обійнявшись, бредуть абсурд і сенс...

Не завжди місяць непокоїть, як у місяці останні;
Не завжди так бере мій світ собі у дар;
Лишає у невмовленому, німому запитанні
Незбутній, нездійснений, несвітлий чар...

*****

Гібрид листопадово-березневий
Цю зиму підмінив у Чернівцях:
Світ серця, то примарний, то блазнівий,
Блукав, немов вар'ят на манівцях...

Тепер весна – зелена, не гібридна,
Струмлять довкола і блакить, і біль:
Краса ясна, прозора, ненабрідна...
Але війна. Війна. Тривога. Біль³.

---

³ «Біль» у першому місці («і блакить, і біль») – у значенні «білий колір», «білизна», «білість»; словники свідчать, що є таке значення цього слова. У другому місці «біль» – у загальновідомому значенні (*примітка автора*).

*****

Містечко Хуст.
Автовокзал.
Тут сіро.
А поряд цирк.
Він не зірковий, ні.
Бозна-який там склад.
Буває світло.
І кольори.
І оплески
І регіт.
І подив. Щем.
Кавалки щастя.
Асфальт роздовбаний.
Запилене шатро.
Вагончики.
Чи дихають, чи курять.
Картоплю смажать.
Вечір.
Напівповня.
Автобуси і буси.
Сім хвилин
зупинка.
Можна в туалет.
Чи кави взяти.
Кепської.
Та цирк же.
Без кави
обійдеться печія.
Води також купити
тут не встигну.
Весь час зупинки викрадає
цирк.
Цирк без вистави.
Цирк.
Кавалок щастя.

Чернівецький Геракл⁴

Коли та повня, – як йому кортить
Поглянути на неї, розпрямівши плечі дужі.
Ярмїть вага... І дощ не крапотить.
А хоч би віблиск! Хоч би у калюжі!

Коли та повня, він увесь – то щем,
І серце важить більше, ніж на плéчах маса.
І спомин, спомин – це ж булó: з дощем
Вона свій відблиск надсилала чáсом...

Коли та повня, – самота, як світ,
Світ, що собі навiк пририк самé лише мовчання...
Ну, а тоді – з дощем – від неї був привіт:
Та бесіда з відлунням... Те стрічання...

---

⁴ Може, не всі помітили на світлинi чернівецького Геракла – того, що під тягарем мусить дивитися лише додолу. А це ж саме думка про нього та повню навіяла ці рядки (*примітка автора*).

Завіршовані бородаті анекдоти

*****

Лиш з'явилась залізниця
В добрій Англії старій...
Може, сон? Та ні, не сниться:
Здійснення завітних мрій.

З графства Кент у графство Гемпшир
Ось проліг залізний шлях.
«Поїзд набирає темп, сер!
Летимо на всіх парáх!»

Кілька леді й джентльмєнів -
У купе. Звела їх путь.
Носії шляхетних генів
Чемну бесіду ведуть.

Та усіх бентежить містер,
Що сидить біля вікна:
В нього жбаночок срібл стий...
Що ж він робить? Дивина!

Порошку бере він дрібку
З того жбанку раз-по-раз
І жбурляє поза шибку...
Потім – знов. І так весь час...

Дивно всім. Нарешті пані -
Попри тиск міцних манер
(Та, що поряд на дивані) –
Зважилась: «А що це, сер?!»

- «Засіб проти тигрів лютих -
Відповім Вам залюбки -
Щоби їх з околиць збути,
Треба діяти таки!»

- «Тигри?! В Англії?! Та що Ви?!
Цей абсурд не має меж!»
- «Леді, не здіймайте брови:
Порошок несправжній теж».

*****

- Писали Ви, що продається пес,
І жартома додали: він балака...»
- «Нарешті є у когось інтерес!
Заходьте! Подивіться: ось собака».

І привітавшись: «Салют!» (не «Гав!»),
Пес виплів оберемок оповідок:
Як він служив, дружив, любив, страждав...
Не вірив гість у те, чого був свідок.

Година, дві... А пес оповіда
Про варту на кордоні й гру у цирку...
І що життя – то й радість, і біда:
Буває в нім і солодко, і гірко...

Коли ж завершив пес історій ряд,
Гість спантеличено спитав про ціну.
- «Давайте, що дасте, і буде лад...
Ну, гривень триста. Можна й половину».

- «Ціна мізерна! Що ж - подяка Вам!
«Візьміть хоч тисячу – у гру не грайте!»
- «Ви що - повірили його словам?!
Пес бреше все! За триста забирайте!»

Возний Ігор

Колись, в далекому 1976 році, будучи учнем 10-го класу, я придумав девіз свого життя, якого стараюся дотримуватися й донині.

«Життя людини у порівнянні зі Всесвітом – спалах запаленого сірника. Потрібно так прожити, щоб цей спалах був яскравий як сонце, а не жеврів потухаючою головошкю».

****

Образити людину легко,
Сказавши необдумані слова,
І в душу біль вмить западе далеко,
І рана довго та не зажива.

Як не проси, прощення не вимолюй,
Як не старайся в жарт перевести,
Якщо образив, знай, що в твою долю
Проник холодний лід зими.

Зроби ти перший крок, ти стань сильнішим,
Щоб розтопити лід засмучених сердець,
І закажи в цім світі іншим,
Не ображай кохання бо прийде кінець.

Кінець всьому святому в тій любові,
Кінець довірі й злагоді в серцях,
Для вас погаснуть всі щасливі зорі
І смутку тінь життя покриє шлях.

Кохайте люди, будьте всі щасливі,
Забудьте про розлуку і печаль в очах,
Нехай для вас завжди сія віднині
Щаслива усмішка коханої в устах.

****

Як легко ждати, знаючи, що ти прийдеш,
Зігрієш ласкою і теплими устами,
Щасливим поглядом все серце обпечеш,
Але від погляду твого не буде в ньому рани.

Як важко ждати, знаючи, що ти вже не прийдеш,
Та все ж надіятися, вірить і чекати,
Я знаю, що в думках не мною ти живеш,
Порадь, як серце в тім переконати.

****

І ось я знову в парк прийшов,
Де кожне деревце нас пам'ятає,
Де щастя тихе і любов,
Усіх закоханих так ніжно огортає.

Алеї затишні шепочуть тихо,
Іди сюди, згадай щасливі дні,
Для вас коханням кожний кущик дихав,
Тут ви були немов у казковім сні.

Тут ви колись, забувши про весь світ,
Купались у словах щасливого зізнання,
Й не знали, що так скоро опадє той цвіт,
Палкого, ніжного кохання.

А я вдивляюсь у зелену далечінь,
Надіючись, що знов тебе побачу,
Що ти прийдеш, згорить розлуки тінь,
Обнімеш ніжно і заплачеш.

****

Для розлуки зустрілися ми, для розлуки,
Розійдуться шляхи і не буде вже їм вороття,
Тільки спомин про щирі твої теплі руки,
Виринатиме болем раз-по-раз із небуття.

Тільки вітер швидкий, легкокрилий,
Принесе мою тугу і ласку тобі,
Буде пестити карії очі вродливі,
Цілуватиме ніжно уста малинові твої.

Жаль, що стежку життя вже протоптано,
Й не зірву едельвейс на Говерлі в дарунок тобі,
Жаль, що долею все вже так зроблено,
Що приходить до мене ти будеш тільки у сні.

****

Я марю тобою, я марю твоїми устами,
Їх ніжність цнотливу відчути я хочу щомить,
І пити солодкий нектар до безтями,
Із уст твоїх.

Я марю тобою, я марю твоїми руками,
Їх ласкою щедрою, хатнім теплом,
Вони мені силу завжди надавали,
Руки твої.

Я марю тобою, я марю твоїми очима,
В їх зелені милій відбився весняний розмай
Хоч роки розлуки давно вже стоять за плечима,
Зрозуміти не можу, чому ти сказала «Прощай».

Колобок

Я учора ляльці розказала казку,
У якій сумний й невеселий кінець.
І тепер не хоче спати йти в коляску,
Просить слізною «в казці поміняй кінець».

Приспів

Коло-коло-колобок,
Не котися за горбок,
Лисці в лапки попадеш,
В пащі хитрій пропадеш.

Колобок весело ніс рум'яні щічки,
В лісі по дорозі обманював звірят,
Поки не попав на язик до лисички,
Бо хвалько не бачив хитрих оченят.

Плаче моя лялька, проклина лисичку,
Що та з'їла пишного колобка.
Так йому і треба, щоб не мав він звички,
Бути задавакою, пісня ось така.

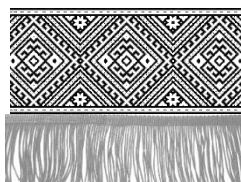
Дорогі дорослі, казкарі чудові,
Нам розповідайте веселих казок,
Щоб ставали чесними і росли в любові,
Щоб не були дітки, як той колобок.

Археологи – діти землі

Археологи – діти землі,
Бо надане такеє право,
В глею, камені і ріллі,
Бачить предків ганьбу і славу.
Збережений вершок стріли,
Чи шолом, від століть іржавий,
Нам розкажуть про дні війни,
І оживе той бій кривавий.

Над рікою пливе туман,
Кінь гарячий гризе вудила,
Креше іскри з меча ятаган,
Де змагається з силою сила.
Крик останній, келепа дзвін,
Раз лунаючи не минає,
Бо у себе до ліпших днів,
Все дбайлива земля ховає.

ар за шаром роскаль зніма,
Берегині святее тіло,
І спаде забуття пільма,
Якщо своє ти робиш діло,
Якщо думка твоя жива,
Праця твоя не зрине в Лету,
Мовби спущена тятива,
Оживуть вікові секрети.

Володькіна Віта

У 1998 році закінчила 11 класів, в 2003 році отримала диплом молодшого спеціаліста за спеціальністю «Народна художня творчість». Через 18 років закінчила ЧНУ імені Юрія Федьковича, спеціальність «Культурологія». Мати трьох дітей. 22 роки працюю в Чернівецькому Академічному театрі ляльок акторка, ще третій рік працюю в Юності Буковини – керівник гуртка «Емоція», у 2023 році поставила дитячу лялькову виставу «Як Миколай рукавичку загубив», вистава аматорська, всі реквізити збирали з дітьми.

В и с т а в а

«ЯК МИКОЛАЙ РУКАВИЧКУ ЗАГУБИВ»

(Гурток «Емоція»)

Вистава, поставлена з гуртківцями студії "Емоція" в 2023 році, в приміщенні Юності Буковини, присвячена Дню святого Миколая. В п'єсі були інші герої, а ми вже виходили з того, що могли (тобто використали ляльки які були в наявності). П'єса для діток від 4-7 років, хоча для старших теж буде цікавою.

Гарда Микола

Я – Микола Гарда, родом з південних диких степів Миколаївщини. Волею долі у 2004 році потрапив на Буковину, у Чернівці – місто, котре полонило своєю самобутністю, вишуканістю, творчим потенціалом, красою та стало другою (духовною) батьківщиною.

Ну і, звичайно ж Університет, де в захваті та з запалом здобував освіту на філософсько-теологічному факультеті, котрий посприяв інтелектуальному й творчому злету...

Літня пісня

Видається світ чудесним колом
Як підем удвох пшеничним полем
Мріють заревом веселі, теплі дні
Серед кола мрій з тобою ми одні
Золотом
вже вечір віщий
Стелить роси
Колосом
по плечах ніжних
В'ються коси
Місяцем
південна нічка

Нас вітає
Мріється...
відверті вічі
Щастям тануть
Подивись
як поле півдня грає нам
Посміхнись –
ця літня пісня знак вітрам
Що будили у гаях зірки до рання
Щоб світили молодим стежки
кохання

Туга

Обсипався весь цвіт на білій вишні
А ще, здається, лиш прийшла весна
Мені й під нею тепло і затишно
Спочити у дорозі допізна

Три дні не їв, не пив води живої,
І тиждень я ні з ким не говорив
А на четвертий далі йшов з собою
За відповіддю на душі надрив

Все тьма противна й марево прийдешне
Відколи блиск очей твоїх пізнав
Ніхто, ніхто мене нічим не втішить
Я спрагнучим тобою вічно став

З юрбою сірою не раз зливався
Та не по духу, - в слабкості очей,
Вона немов стрімка ріка лилася
Нещадна ні до душ ні до речей

Не знаю свої злої туги міри
Безумство нині в ці слова поклав
І вірним своїм друзям я не вірив
І все що дороге було – прокляв

Я тисячу листів писав і не відправив
Адреси твої так і не пізнав
Бо запитати нікого по правді
І сам ніхто мені те не сказав.

Крізь плеса вічності тебе я кличу
Невже не чуєш спраглий голос мій?!
Крізь дні похмурі зву твою величність,
І голос тана в даліні густій.

Крізь бурі-буревії йду в твій спокій
Пустеля скрізь і я в пустелі тій
Чи знаєш ти про плач мій одинокий?
Чому не зустрічаєш поступ мій?

Волосся рвав увечері без тебе
Вночі прокляв тяжкі розлуки дні
А вранці без жалю і без потреби
Порвав я ноти – всі свої пісні

Я йшов не зна куди, мов божевільний,
Нікого не вітаючи в путі,
у каючи тебе, тебе лиш тільки.
За обрій дальніх міст мій дух летів

І закривав нещасні свої вуха
Від слів цивілізації дзвінких
Її пісні – душі моїй розруха
Хоча мене частина зіткана із них

Убив я птахів, звірів на дорозі
Поглянути на зойк їх не спішив
І соромно і ні у тій тривозі
Лиш лебедів живими залишив

Втішали мене друзі, рідні марно
Не слухав їх просту оману слів
І відігнав їх геть, мов дике стадо
Лиш маму біля себе залишив.

Можливо лиш один в житті був спокій
Давно, коли не бачив білий світ
У теплій мої матері утробі
Не знав я смутку й жаху з-за воріт.

Чи міг я бути так, не народитись? –
Собі самому це смішні слова!
Судилось в цій землі, в цей час з'явиться
Зажеврила душа у світ жива.

Це чудо чи трагедія чергова,
До цього часу ще не відповів
Не жив, мабуть, бо не пізнав любові,
Хоч дев'ять тисяч днів уже прожив.

Вірніше, так, – пізнав, та не освоїв
В ній не освоївся усім єством
Десь близько тут сади роси живої
І сяйво справжнє калинових грон.

Ось чутно звуки струн твоєї ліри
І миті спокою тепліють в них
Все ж реквієм у стилі «dies ire»
Крізь ритм віолончелі нот сумних.

Гнатчук Оксана

Світ надзвичайно різноманітний і цікавий. У кожного з нас в дитинстві виникало багато запитань: Чому так відбувається? Чому так люди чинять чи говорять? Чому радіють і сумують, плачуть, сміються? Як навчитися відрізняти добро від зла, правду від кривди, справжнє від несправжнього? Саме через байки, де дійовими особами поряд з людьми виступають тваринки, рослини, предмети, котрі здійснюють вчинки, дуже схожі на вчинки людей, можна отримати відповіді.

Прозріння звірят

Якось по небу Ворона летіла,
Спішила, бо мала якесь вона діло.
А Лінь їй на вушко тихо присіла,
Щось пошептала – і ту осінило.

Чого це я так напругаюся,
Крилами махати стараюся?
Краще приляжу я спати,
Відпочинку ж не бува багато.

Думка про Лінь така люба і мила...
Заснула Ворона і вниз полетіла,
Гримнула об дерево, аж очманіла,
Забула про все, куди летіла.

Тож вирішила на гілці полежати
І щось збрехнути, як будуть питати.
Наприклад, що так вона відпочиває,
Байдики б'є, бо часу море має.

Лисиця, Ведмідь, Заєць і Вовк
Ніяк не могли собі взяти у толк:
Як живе Ворона, коли не робить?
Що їсть? І як кінці з кінцями зводить?

Ворона каже: „Просто ви собі лежіть.
І день пройде, й життя так пролетить.
ан уйте Лінь й себе любіть.
І будете тоді щасливо жить”.

Зайцю ця думка прийшлась до вподоби,
Не знав, як це бути у шкірі нероби.
Усе життя трудивсь, щоб моркву їсти.
Було за день не міг він і присісти.

Лежачи під деревом, він моркву уявив,
Що сама посіялась. О диво з див!
Рядочок за рядочком собі проростає,
Сама викопується, на стіл потрапляє.

Вовк печеню собі на обід уявляв
Із курей, що їх і не замовляв –
“ а новний пане Вовк, не погордуйте,
Нас швидше з'їжте, не пошкодуєте”.

Ведмідь уявив, що до бджіл іде в гості,
І нема в них, як звично, ніякої злості.
Несуть йому різні баклажки із медом,
Цілюють лапи і запрошують до себе.

Лисиці уявився з гусей хоровод,
Що кружляють і летять їй прямо у рот...
Лінь плескала в долоні, торжествувала –
Звірята під деревом позасинали.

Уже коли сонечко спати лягало,
Лінюхи від голоду ледь не сконали.
І кожен про себе подумав отак:
“Лінню ситий не будеш ніяк”.

Ворона, що кашу оцю заварила,
Зверху сиділа і так говорила:
«Як вітер не дує, то й ліс не шумить –
Під камінь лежачий вода не біжить».

І хто досягти чогось хоче,
Трудитись повинен із ранку до ночі.
Із ліні нічого в житті не буває,
Все праці й зусилля твого вимагає.

Сорока-кокетка

Сорока любить усе блискуче.
Вже назбирала брязкалець кучі.
З подвір'я на подвір'я літає
І скельця різні блискучі збирає.

Любить ця кокетка „подарунки”
І тягне звідусіль набиті клунки –
З годинниками, гребінцями,
з монетками і гаманцями.

Спочатку все з цікавістю розвідає,
До всіх загляне, нібито провідує.
Побачить, як погано щось лежить,
То зараз собі в торбу – та й летить.

То яйце „позичить” у курей,
То зі столу хліба у людей,
То поцупить кістку у собаки,
За яку побилися бідаки.
А хвалитись любить як сорока!
Каже: я найкраща, білобока.
Що мені іще для щастя треба?
От якби дістати зірку з неба.

Я б її на лобі почепила,
Щоб вона мені вночі світила,
Або як прикрасу у носі,
Як найкрутіші модниці носять.

Ті мрії підслухав друзяка Сорок:
„У тебе, кохана, сто сорок морок.
Чого ти вже тільки, Сороко, не маєш,
Аж зірки із неба собі бажаєш.

Послухай, як мудра, то ти зрозумієш.
Жити ти, пташко, чесно не вмієш.
Навчися трудитись, щоб в щасті жить.
Не все те багатство, що тільки блищить.

Сіль і цукор

Здалося сестриці Солі,
Що в неї нелегка доля.
От брат її Цукор хоч зовні подібний,
А більше, здається, усім потрібний.

Усі його люблять, найбільше малята,
Із Цукром для них кожен день наче свято.
Облизують губки, смакують ротики
Тістечка, цукерки, морозиво, тортики...

А я... Та й залилась сестриця сльозами.
І з «горем» звернулася Сілька до мами.
– Я ж така, як і Цукор, біла,
Хочу, щоб більше мене любили.

А то до смаку тільки мало дають...
Хочу хоч трохи я Цукром побути.
– Уяви, – каже мама, – доню,
Щоб солодким все стало солоне.

Спершу море солодким стало,
все мухами пооблипало.
З мурахами парусні кораблі
По морю пливуть, і човенця малі...

Навпаки, солоний пилок бджоли їли,
Від нього їм ротики аж покривило.
А мед такий бджілки робили,
Що їсти самі не хотіли...

Солоним став чай і морозиво біле.
У всіх животики розболілись...
Думаю, – сказала мама Солі, –
нема чого нарікати на долю.

Ролі ваші однаково важливі,
Сказати, хто кращий, – неможливо.
Ложками сіль їсти не будеш,
А цукру із моря не добудеш.

Має бути все, як кажуть, в міру.
Повір мені, друже, кажу тобі щиро.

Гонтар Антон

Фотограф у другому поколінні. Здобув освіту культуролога у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Засновник фотопроєкту «Скульптура». Працює в сфері портретної фотографії 7 років. У людях прагне висвітлювати своєрідний темперамент, щирі емоції та почуття. Крізь фотографію досліджує, як світлий і темний бік людської натури співіснують в кожному з нас. Особливі риси характеру зображає крізь призму естетики людського тіла.

Українська пані

День української державності

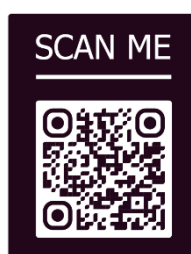
Дівчина Великодня

Дівчина Різдва

Ворожіння на Андрея

*Репліки знаменитих шедеврів: Антон Гонтар привіз «живі картини»
у Тернопіль (сюжет на YouTube)*

Горішний Андрій

Андрій, пересічний парубок. Шаную мистецтво та людей, як і все навколо нас. Завжди радий підтримати розмову і гарно провести час.

Покарання для стін

Прокидаючись, зустрічаю я вас
Ба навіть задихаючись, розумію ваш клас
Не бідні, тим більше не цвітні
Й не заможні, й ні на каплю не побожні
Стіни – проклинаєм ми вас!

Ті що стояли на водах прусських, у них залпи канонад
свистіли в душах, рани давніші за творіння етрусських
Споглядая вал, із Алексадерплац, мрії про бал
розбивались в мученицький палац

І ті хто ріднились, в гарті братались
Надії про паросток, сміх і чіткість могли б плекати, та
замість цього зруйнували духовний місток, наводячи
бліх, стали голови одним одному ламати
Трощили об цеглу стіни за цінн ості , с праведливості
і н епоправної підлості

Стіни, мовчите як творіння ви наші, хоч і гірші за
найбільші хащі
Та хоча б прошепотіть , як колискову скажіть
Коли зруйнуємо і ніколи не відтворимо знову ми вас?

Дворницька Наталія

Театр «Елевсія»

Цього року студентський театр «Елевсія» факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка відзначає свій 10-річний ювілей.

Художній керівник колективу – доцентка кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Наталія Дворницька.

У творчому доробку аматорів – п'єси В. Шекспіра, Лопе де Вега, Ж.-Б. Мольєра, М. Гоголя, Є. Шварца, М. Себастьяна, М. Старицького, І. Карпенка-Карого та ін.

В складі колективу з початку його створення працювала й творча група, силами якої під керівництвом Н. Дворницької готувалися святкові концерти, літературно-музичні програми тощо.

Успішну роботу та творче зростання театру перервала пандемія... Потім прийшла війна...

Але... Як і актори прадавньої, давньогрецької Елевсії, юні учасники театру ХХІ століття вирішили, що під час страшних випробувань, коли суспільство, кожна жінка, чоловік, дитина втягнуті у вир страждань, душевних мук, тривоги, болю, мистецтво має активізуватись, бути ближче до народу.

А справжнім мистецтвом юні актори, як і їх прадавні попередники, вважають те, що виконує функцію, передбачену самим Творцем, – нести людям віру в життя, надію у перемогу добра над злом, йти від самої душі, даруючи хвилини радості та духовного просвітління.

Саме тому було вирішено відновити роботу студентського театру «Елевсія».

Художній керівник театру Н. Дворніцька за мотивами комедій Ж.-Б. Мольєра написала сповнену надії, світла, гумору, радості, музики п'єсу «Маленька весняна серенада». Актори з натхненням репетирували та представили спектакль як благодійний на сцені МБК.

Радість, гумор, пісні, танці, якими була сповнена вистава, присвячувались всім тим, хто пішов з життя у страшний морок війни недосміявшись, недорадівши, недолюбивши, недопивши до останньої крапельки свою молодість.....

Зараз колектив натхненно готує до постановки нову п'єсу.

Відео (вистави й окремі номери)

Добринчук Ольга

Я народилася у найпрекраснішому місті – Кам'янці-Подільському. Тут здобула вищу освіту та стала вчителем, як і мріяла у дитинстві. Мені приносить задоволення спілкування зі студентами, я люблю свою роботу. Я пишаюся собою (і, звісно, своїми студентами :)), коли бачу, що зуміла навчити та мотивувати. Ще з дитинства грала в аматорському театрі. У студентські роки моїм хобі стало організація дитячих свят. Я – аніматор! Люблю дарувати дітям радість.

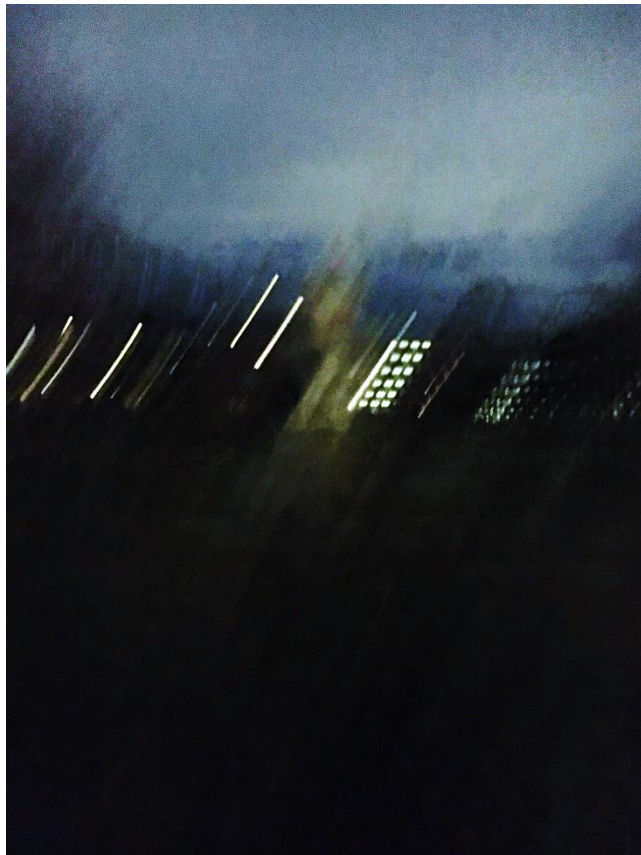

Дуплава Олена

Привіт, я Олена. Вже понад 4 роки працюю декоратором-флористом. Люблю творчість за все, все що в ній є. Люблю творчість за її новизну, концептуальність і можливість пізнавати та пробувати кожен раз, щось нове. Саме те нове, що тобі відчувається, що тобі хочеться творити тут і зараз. Мистецтво для мене – це насамперед натхнення, момент захоплення, момент зцілення, процес пізнання себе, споглядання за собою та просторовими трансформаціями.

Катюха Марія

Мене звать Катюха Марія. Я навчалася в Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича на культурології. Зараз працюю в Чернівецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Івасюка.

Раніше писала дуже багато віршів на різну тематику, зокрема, ліричну, згодом перейшла на прозу. Зараз пишу новели, романи, нариси, дописи для соціальних мереж. Пробую видаватися у різних виданнях і лише торую цей шлях до письменництва. Беру участь в онлайн літературних марафонах.

Вирішила долучитися до збірки, і представити ті вірші, які ще не були мною видані та опубліковані.

* * * * *

Майже тихо та безлюдно. Сині вечори.
Я чекаю літа теплої пори.

Он скрізь гілля яблук місяць вигляда.
Ти не будь байдужим – серце обійма.

Вулиці порожні. Стихли голоси.
Та крізь темінь ночі – не видно краси.

Холодно й казково стало навкруги,
Це торішні зорі – ваблять залюбки.

В грудях б'ється спокій та любов смішна,
Почуття глибокі – хвороба затяжна.

Чую шурхіт листя, як воно тремтить.
Ліхтарі затьмарили зоряну блакить.

Тихо та безлюдно стало навкруги.
Місяць виглядають Сині вечори.

* * * * *

Для мене кохання – закритий доступ,
Для мене кохання – табу,
Для мене кохання, то гірка м'ята й смак полину...
Для мене кохання, то простір і небо,
Для мене кохання порив,
Для мене кохання, то також натхнення,
І серця чудесного спів...
Для мене кохання всього лише квіти,
Які не вічно цвітуть,
Для мене кохання, то погляд ніжний,
І серця знайомого стук...
Для мене кохання весняний подих,
І літа жаркого прибій,
Для мене кохання всього лише спогад,
І плескіт зоряних мрій...
Для мене кохання – хвилююче море,
І океанська блакить,
Для мене кохання, то сни веселкові,
Для мене кохання всього лише мить.

* * * * *

Я ковтаю солодке вино,
Й одягаю червоне плаття,
Мені сумно, що все замело,
Й ти не торкаєшся мого зап'ястя...

Зорі ніжно дивляться з неба,
Й ти зачиняєш вікно,
Мені самотньо, коли ти не поруч,
А я б хотіла, щоб все як в кіно...

В шухляді червона помада –
Нею не користуюсь давно,
Мені хотілося б твоїх обіймів,
Але чи тобі не все одно?!

Я щаслива від того, що далі,
Ти носиш в собі любов,
Якщо скажу, що кохаю,
Ти розіб'єш серце чи приймеш знов?..

* * * * *

Настала ніч.
І випав сніг.
І стало невідомо:
Куди поділося тепло,
Що стало всім знайомо?

Настала ніч.
Розтане сніг.
І стане всім відомо:
Тепло не вернеться ні за що,
Зими стартує промінь.

Настала ніч.
Лежить цей сніг.
І стало так казково:
Немов в душі моїй горить –
Тепла гарячий промінь.

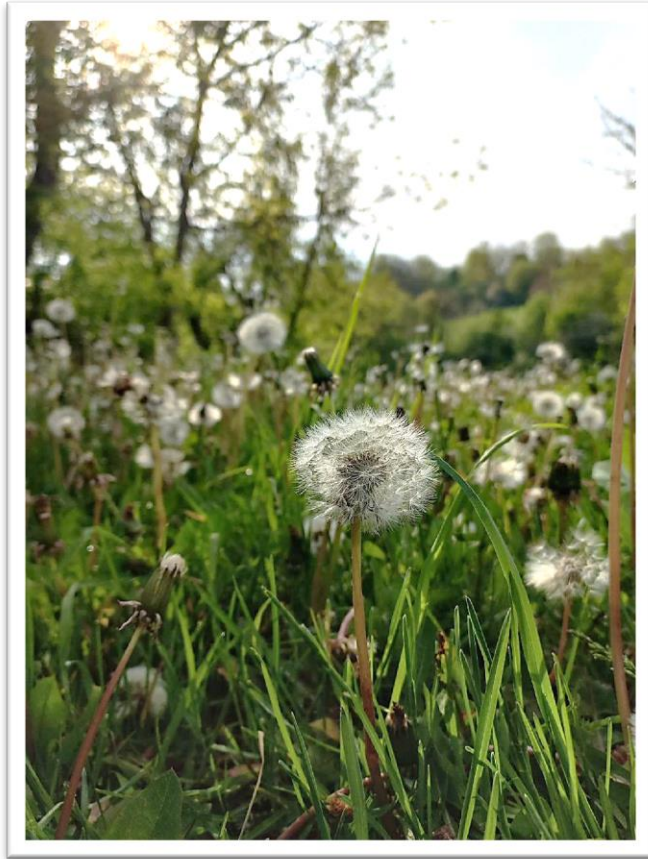

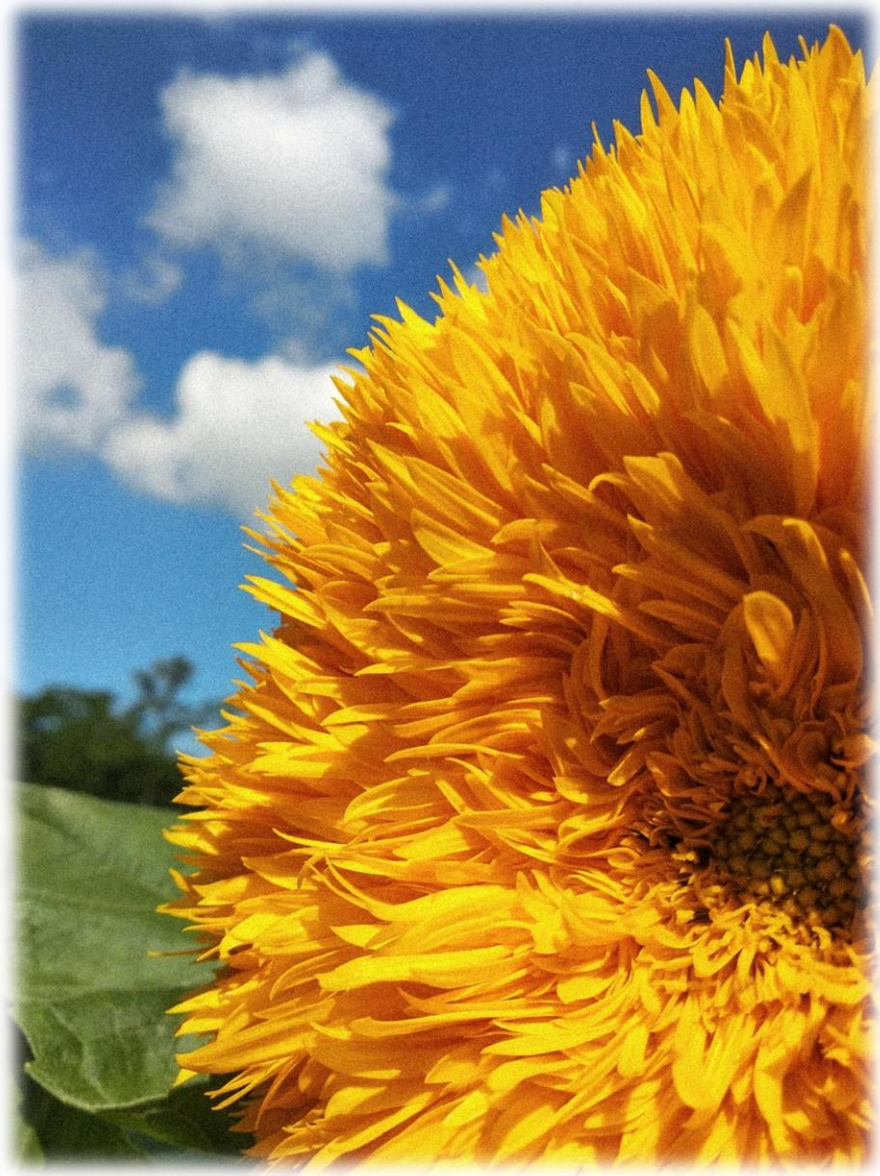

Кланц Тетяна

Мене звали Тетяна й я майбутній культуролог родом з Хмельницького. Навчаюся у неймовірно гарному й найчарівнішому університеті України. Я обожнюю читати й малювати та моя пристрасть – це фото. Фото може розповісти безліч історій, передаючи емоції та моменти з життя. Завдяки світлинам ми можемо зберегти важливі миті та поділитися ними з іншими. Тож сьогодні і я ділюся з вами частинкою моєї фотогалереї.

Колянківський Олег

Випускник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за спеціальністю «Культурологія». Працюю на посаді заступника директора з основної діяльності Чернівецького обласного музею народної архітектури та побуту. Також є актором народного драматичного театру ім. Г. Агєєва ЦПК м. Чернівців, арт-проєкту «Театр на перехресті» м. Чернівців та «Franko» – театру м. Коломия. Володар Гран-прі Всеукраїнського відкритого конкурсу читців ім. Т. Шевченка у м. Києві, міжнародного конкурсу «Das – Fest» у м. Чернігові та ін., лауреат муніципальної премії ім. А. Кохановського. Люблю життя у всіх його проявах. Життєве кредо: «Все на світі стверджує любов!»

Ю. Федькович
На Новий рік

Бігати
(авторське)

Ю. Федькович
«Сему-тому,
хто цураєсь свого дому»

Наша слава не поляже
(літературно-музична композиція)

Кифа
(моновистава)

Розмова на двох
(вистава)

«Розрита могила»
за творами
Т. евченка, Л. Хомич,
В. Симоненка,
В. Китайгородської

Героям Майдану
присвячується

Коток Анастасія

Я – Анастасія Коток, студентка другого курсу на спеціальності «Культурологія».

Спектр моїх інтересів досить широкий, проте єднає їх спільна ниточка – любов до фотографії. Запрошую вас ознайомитися з деякими моїми світлинами за QR-кодом, який веде на мою дошку в Pinterest.

Коцюбенко Марія

Мій образ поєднує в собі дитячу натуру, жіночу витонченість, невтомну пристрасть і дух авантюристки. Я не хочу, щоб час і щастя ділилися на дні, і на дати, а думки — рівнялися з тим, що скажуть люди.

Я не терплю лицемірства і заучених фраз про те, що "все добре", коли зовсім не гаразд.

Не люблю одноразове: посуд, відвертість, доступність.

Щирість – це моя найвища цінність.

Я шукаю справжність у всьому – у людях, у подіях, у митях.

Я бачу світ через призму емоцій, спостерігаю його тонкі деталі і знаходжу в них натхнення. Моя пристрасть – це життя в цілому. Я люблю ризикувати, йти незвіданими шляхами, адже саме там народжуються найцікавіші сюжети.

***

Дивне відчуття коли твоє звичне життя зупиняється о 5-й ранку фразою: «прокидайся, війна почалась»

Дивне відчуття, коли не боїшся гіршого, а спокійно до нього готовий, бо який сенс боятись...?

Дивне відчуття, коли лишаєш за спиною 22 роки життя і крокуєш в невідоме...

Дивне відчуття, коли сидиш і плачеш на вокзалі Будапешту декілька годин, а потім збираєшся і йдеш на потяг... бо треба.

Дивне відчуття плакати від новин про злочини у Київській області, усвідомлювати, що це просто лотерея, що ти не одне з тих тіл...

Дивне відчуття, коли ти ніби тінь усіх цих людей, що сидять теплим весняним вечором на терасі, п'ють, сміються, обіймають, танцюють, гуляють вулицями, по яких ти блукаєш наче привид... наче ти загубився в часі, просторі, а ти тут... з ними...

Дивне відчуття, коли ти хочеш закричати що є сили на всю цю вулицю від щойно прочитаних новин, щоб почули, підбігати до кожного зустрічного, розказувати, показувати, щоб побачили, щоб зрозуміли...

Дивне відчуття, коли сльози переростають в жагу помсти і розправи, коли ти не просто хочеш перемоги, а щоб ті мерзоти відчули це все, пройшли через те ж, що й ми, коли ти хочеш знищити...

Коли кожного разу тобі здається, що ти вже не можеш ненавидіти ще більше, і кожного разу виявляється, що таки можеш...

Дивне відчуття, коли від цієї ненависті ти не пізнаєш себе... Коли не знав, що ти можеш таким бути...

Дивне відчуття, коли ти звикаєш і можеш видавити з себе це «ай ем окей», коли ти холодно можеш дивитись на всі злочини і для тебе це вже не «уразливий контент», а кожен день в Україні...

Коли це статистика, частина історії, чергова сторінка, написана кров'ю...

Коли ти чергове покоління, яке відчуло «братську підтримку»...

Чергове... пам'ятаю як боліли ті всі страшні історії, репресії. Ніби давно...але так близько... таки завжди було близько.

Коли ти не знаєш як жити з цими покидьками на одній землі, дихати одним повітрям, усвідомлювати, що вони зустрічають з тобою один світанок, проводжають вечірне сонце, і ти сидиш з ними, поруч чи за тисячі кілометрів, поруч із вбивцями і катами...

Вони задоволені скоєним, а ти не знаєш як далі жити, а ти клянеш їх і всіх хто після них на віки вічні.

Дивне відчуття... (точно дивне?) коли все вище описане (і багато іншого) стає не твоєю слабкістю, а твоєю силою.

Коли втомлюєшся страждати, ненавидіти, коли більше не можеш і не хочеш.

Розумію: війна, біль кожного дня.

Та в кожній миті є надія.

Невизначеність, темрява...

Та в кожному є світло десь в зоні сонячного сплетіння...

Коли ти втомлюєшся від усіх «how are you/are you okay?».

Я окей.

I'm fine.

Я жива.

І я маю жити.

Бо мало сказати, що «герої полягли».
Бо мало сказати «вони не повернуться».
Бо мало сказати «віддали життя»...
Вони віддали стукіт власного серця...
Мені.
Тобі.
Їй, йому, кожному з нас.
І їхні серця тепер б'ються в наших грудях.
І навіть якщо світ болітиме тобі кожним вдихом...
Будь його диханням, бо маєш тепер дихати за тих, хто не дихає.
Маєш любити, жити за тих, хто ...
чиє серце б'ється в твоїх грудях.
Бути їхніми очима, сміхом, голосом, їхніми довгими реченнями і
короткими змістовими словами.
Бо тепер це твоє життя.
Крихке. Безцінне.
Де, по суті кожного дня трагедія...
Де кожного дня добро бореться зі злом, а світло перемагає темряву.
Можна плакати, тут є чого плакати, бо тут справді хочеться кричати від
болю...
Та впасти у відчай, віддатися ненависті-це програти, здатись... а то й
набагато гірше.
Бо треба зібратись і триматися, бо яке ти маєш право цього не зробити?
Бо треба створювати плани, мрії, дії, мати бажання.
Бажання рухатись далі.
Бо хто замість тебе створить історії, які ти будеш розказувати після
війни?
Бо треба шукати точки на горизонті і йти до них.
Бо треба дихати.
«Навіть коли болить,
терпіти сил не має...
Бідам усім на зло...»
Бо треба любити.
Бо треба жити.
Бо зараз цінуємо ще більше, чи не так?

Лимаренко Марія

Харизматична уродженка Буковини, творча особистість, з дитинства люблю музику, а особливо створювати її. Для покращення своїх навиків закінчила музичну школу і коледж по спеціальності «Музичне мистецтво», а далі навчалася в Чернівецькому національному університеті на кафедрі музики. Часто брала участь у різних музичних конкурсах зі своїми авторськими піснями і займала призові місця. Зараз займаюся записом власного альбому, і одну із моїх пісень ви можете зараз послухати.

Пісня патріотичного характеру була написана 2014 року, коли мені було всього 14 років. Тоді розпочалася російсько-українська війна, і всю свою тривогу, переживання та надії я висловила у цій пісні. Свою пісню «Ми переможемо» записала в студії вже у дорослому віці з ціллю надихати людей на добро і віру в те, що Бог допоможе і Україна переможе.

Лукавецький Денис

Раніше ненавидів літературу. Але на 1 курсі хотів мати гарну оцінку із зарубіжки, тому вирішив таки прочитати твори, передбачені програмою. І вже після першої книги я зрозумів, що це моє нове хоббі. Згодом почав сам писати і навіть завів YouTube канал з порадами для письменників. Тому якщо щось (або когось) не любите, можливо, ви з ними просто ще погано знайомі.

P.S. Обожаю зоряне небо і шоколад.

Посилання на канал з порадами для письменників:

Вечірній Дон Кіхот

Одного з вечорів пізнього вересня, Марк як завжди, закрив курей та відправився на задній двір. Проти зоряного неба хлопець ніколи не міг встояти. Він пройшов повз стіну із кропиви, що слугувала замість паркану між Марком та сусідом. Ще років з вісім тому, юнак точно б змолотив ту кропиву добротною патерицею. Та зараз він вже занадто дорослий, щоб гратися в Дон Кіхота.

Спершу Марк ходив туди-сюди садом, задивляючись на нічне небо. Та незабаром збільшив свій маршрут аж до городу. Ці білі квіти, майстерно розкидані по всесвіту, заповнили хлопця і ходьба перетворилася на стояння. Він застиг біля грядки з томатами, обпершись на палицю, яка підтримувала кущ з плодами. Зірок безліч.

Після Маркового поля йшло поле людей, що жили на паралельній вулиці – триста метрів, які здавалися безкрайніми просторами. Марк глянув вліво. Вдалині на пагорбі виднілося місто, ратуша якого світилася навіть в таку туманну ніч, як сьогодні. З правого ж боку було видно сади кожного із сусідів. Що далі сусід жив, то меншими його дерева виглядали, утворюючи таким чином сходи, які вели кудись глибоко вниз, звідки, мабуть, і прийшла та темрява, яка оповила цієї ночі всю землю.

Споглядаючи цю картину, Марк забажав рвонути вперед. Своім полем, полями, що слідували після його ділянки. Можливо навіть добігти до міста на пагорбі.

Та через мить, рука, яку натер старий годинник, нагадала про себе і вирвала юнака із його маленьких мрій. Треба було йти підготувати семінар. І закінчити звіт для роботи, поки Марка не звільнили, інакше доведеться ще один місяць ходити зі старим годинником та мучити своє зап'ястя.

Він востаннє глянув на краєвид, щоб втягнути в себе щонайбільше тієї атмосфери. Але помітив щось дивне. Біля будинку на паралельній вулиці хтось ходив з ліхтариком. Хоча між Марком і тим подвір'ям розташувалися два довгі поля, та хлопець був впевнений, що це подвір'я саме його друга. А в сестри того друга сьогодні весілля, і всі мали б бути в ресторані.

Найбільшою помилкою Марка було те, що він думав про те загадкове світло довше п'яти секунд. Після цього той потенційний грабіжник, що бродив подвір'ям Маркового друга став чимось особистим. Марк єдиний, хто про це знає. Отже, треба щось робити.

Вмить всі зорі потьмяніли. Видно було лише те зловісне світло за триста метрів від юнака. Марк пройшов трішки вперед. Прислухавшись, почув гавкіт собаки. Через поганий зір, хлопець не міг бути впевнений, чиє саме то подвір'я. Але слух він мав ідеальний, і гавкіт доносився звідти ж, де хтось ходив з ліхтариком.

«Це не моя справа. Я нічим не зараджу, злодії точно встигнуть втекти. Уже пізно», – подумав Марк.

Але піти звідти юнак вже не міг.

«А що, як я встигну? Може саме тому я тут опинився, щоб зупинити тих людей?»

Хлопець знову наблизився, щоб переконатися, що собака справді гавкає.

«Ну на своїх він же не гавкав би».

Марк не хотів телефонувати до друга.

«Що я йому скажу? Саша, я посеред ночі вийшов на город і побачив, як в тебе там світло горить? А якщо це навіть не їх подвір'я, а я наведу шуму і зіпсую весілля?».

В поліцію телефонувати теж не варіант. Марк добре себе знав, і розумів, що це не перший випадок, коли він йде когось помилково рятувати. «Але якщо зранку виявиться, що їх таки пограбували, я буду винен».

Хлопець зробив пару кроків, щоб краще розгледіти те подвір'я.

Марк не помітив, як пробіг половину свого поля. І зупинитися він не планував. Юнак щосили мчав ледь не наосліп, по вкритій туманом землі. Він почувався, наче знімався в документальному фільмі про гепарда, граючи роль його жертви. Гепардом же була совість Марка.

На хвилину юнак зупинився. Сумніви почали брати верх. Тим паче тут краєвид ще дужче запав у душу. Посеред нічного поля Марк почувався, наче теж плив Молочним ляхом разом із зорями. Так ще й усвідомив, що провину за пограбування можуть повісити на нього, якщо пхати свого носа в цю справу.

Проте він вирішив, що варто спробувати. Якщо є хоча б якийсь шанс запобігти злочину – Марк це зробить, а на наслідки байдуже. – «Якось буде», – подумав юнак і пішов далі.

Та пробігши більшу половину шляху і опинившись між двома полями, хлопець виснажився. Він вже нічого не хотів, навколо все було незнайомим. Марк побрів густою травою до того подвір'я.

І воно справді належало Саші. Хлопець визначив це за старою яблунею, яка була в його друга. Марк побачив в крайньому вікні будинку світло, що проходило крізь фіолетову штору. І лише потім звернув увагу, що тут справді гавкав собака. Буквально п'ятдесят метрів від юнака.

«В будинку хтось є. В них точно є пістолети», – вирішив Марк.

Важко визначити що було швидшим: удари серця, чи біг хлопця. Але Марк забрався звідти за лічені секунди. На шляху він задавив всю городину, яка трапилась. Він міг її обминути, але адреналін не давав мислити раціонально, хлопець навіть відчув певне задоволення, несучись як танк, крізь грядки друга. І тут він зрозумів, що залишив купу своїх слідів.

«Стоп, про це потім», — подумав юнак та дістав телефон. Він набрав Сашу, але мережа була відсутня. Марк почав бігти додому, водночас безупинно телефонуючи другові.

— Алло, – як мед на душу, почулося зі слухавки.

— Саша, мені здається в тебе хтось ходить по подвір'ї.

— А ти що там робиш?

— Я, ні я просто здалеку помітив.

— Та жартую, – перебив Саша, – ну, привид, напевно. Прийшов мститися, що на весілля не запросили.

— Я серйозно, я побачив, як в тебе світло горить.
— Ну може тоді фото надішли, я подивлюсь, чи то мій город, – гикнувши, сказав Саша.

— Яке фото, тепер ніч. Я тобі не Іона, щоб знамення давати, просто повір мені.

— Добре, я потім передам мамі.

Було зрозуміло, що Саша забув про свою обіцянку, як тільки поклав слухавку. Марк не мав номеру мами Саші, тож треба було прийти додому, щоб їй зателефонувати.

Хлопець видихнувся. Недавнє бажання пробігтися полями більш не виглядало таким романтичним. В'язкий ґрунт обліпив кросівки Марка і пересуватися стало майже неможливо. Хлопець вже було мало не залишив їх посеред поля й не побіг босим, але щось його зупинило.

Марк майже дістався будинку. Ось і трактор стоїть.

«Але у нас немає».

Виявилося, що Марк весь цей час біг полем сусіда. А щоб потрапити на своє, потрібно пройти повз стіну з кропиви.

Не роздумуючи, він хутко звернув наліво. Протаранивши колючі зарості, Марк дістався свого подвір'я. Вломився в дім і хутко взяв мамин телефон.

Після затяжних гудків, мама Саші взяла слухавку.

— Добрий вечір, вітаю з весіллям дочки. Я перше...

— Дуже дякую, Марко, – перебила його жінка.

— Я перше закривав курей і мені здалось, що у вас вдома якісь злодії.

— Як? Брат мені б уже сказав.

— Брат?

— Мій двоюрідний брат приїхав посторожити дім, поки нас не буде.

— А, – на більше звуків Марка не вистачило.

— Ти подумав, що то грабіжники?

— Так.

— Ні ні, все добре, але я дякую, що звернув увагу і подзвонив.

Хлопець опустив руку з телефоном, звідти лунала сумна музика, схоже, розпочався перший танець і мама Саші забула закінчити виклик.

Марк сів на диван. Ніколи ще почуття не були такими змішаними. І радість, бо цей вечір виявився одним з його найцікавіших, і засмучення, бо він подолав такий шлях, щоб боротися із загрозою, якої насправді не було.

Під акорди, які хлопець чув з телефону, починалося доросле життя двох людей. І водночас закінчувалася пригода людини, яка лише вважала себе дорослою.

З кропивою, чи без, з палкою, чи без, та сьогодні Марк таки став Дон Кіхотом.

(Засновано на реальних подіях)

Манчул Богдана

Хоча я не художниця, мене завжди тягне до прекрасного, яке я бачу в мистецтві. Це не про вміння творити, а про глибоке відчуття краси й гармонії, які відкриваються через чужу творчість. Мистецтво дозволяє мені зануритися у світ емоцій і відчуттів, яких я не змогла б висловити сама. Воно наповнює моє життя натхненням і допомагає бачити красу в найдрібніших деталях світу.

Мартиненко Олександр

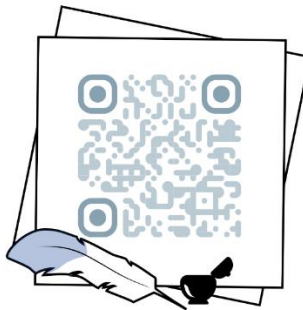
*Олександр Мартиненко народився у с.мт. Сокиряни Чернівецькій області.
За фахом – викладач філософії. Кандидат філософських наук. Закінчив
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича.*

*Асистент кафедри філософії та культурології ЧНУ. Автор понад 100 наукових
публікацій, підручників та хрестоматій з історії української культури. Працює над
докторською дисертацією.*

*Підготував низку відеоматеріалів для учасників «Дебюту». Озвучив українською
мовою автобіографічні аудіокниги колишнього чернівчанина Герша Тайчера.*

*Цікавиться історичною літературою та творами у стилі «фентезі». Ця містична
новела – його літературний дебют.*

Живе і працює в м. Чернівці.

Озвучені мною книги Г. Тайчера: посилання на ч. 1 «Винахідник»

Про давню чернівецьку таємницю

Май сидів за комп'ютером і знайомився з матеріалом, який йому підігнав Феос. Незважаючи на те, що шок від перших спілкувань з учителем давно минув, він через силу вірив тому, що бачили його очі.

Цього разу йшлося про Чернівці. Май з народження не любив це рідне для нього місто. Воно здавалося йому чужим та дивним. Враження неприємні посилювалося в листопаді – особливо мерзеної пори місцевої осені. Чорні голі гілки і вогке повітря, що з вітром норовило залізти в коліна й відморозити по дорозі пальці на руках.

Феос безжально атакував усе, що стосувалося якихось сильних емоцій у душі його учня. На цей раз дісталось ставленню Мая до Чернівців. Неприязнь, на думку вчителя, лікувалася просвітництвом, бо все коріння ненависті походить від невігластва.

Не можна сказати, що Май ненавидів своє рідне місто. Але він справді його не любив. А Феос у цьому випадку завжди виводив його до витоків – де немає любові, там місце ненависті. На Мая чекав черговий урок – довге нічне читання.

Як завжди, у процесі навчання він знайшов те, що тепер не могло уникнути його уваги. Цікаво, що час першої згадки Чернівців – 1408 рік. Пазл склався. Феос схвально хмикнув у його голові, підтверджуючи успіх.

Уже добре знайомий із логікою магічних практик, він розумів, що ці цифри з'явилися в хроніках не просто так.

Насправді місто існувало до 1408 року – з 1206-го! Але перший спогад про нього – 1408 року. Як це розуміти? Тут і звичайна логіка здивується, якщо, звісно, тицьнути її носом в очевидне. Але зрозуміло, що цього ніхто не робитиме.

Що ж ми маємо тут? Хтось серйозно постарався у минулому, щоб одне з Великих чисел назавжди почало асоціюватись із Чернівцями. Май зняв окуляри з носа і трохи прикусив ліву дужку. Він знову недовірливо дивився на екран монітора. Феос з цікавістю прислухався до його думок, переживаючи разом із Маєм одкровення.

1408 – число, під яким мехашеффи приховували 13 – число Бога. Як тоді, так і зараз вони побоювалися називати Бога – Богом, вигадуючи йому різні імена. Наприклад, писали Бог через риску (Б-г) або називали Його Єговою. У магії чисел використовувався подібний підхід. 1408 – приклад тому.

Треба розуміти, що деякі алегорії стали дуже популярними. Багато хто знає, що Єгова – це ім'я Бога, але мало хто знає, що цих імен дуже багато і що всі вони є алегоричними. Адонай, Елохім, Хашем, Тетраграматон та безліч інших, менш відомих. Єгова – найяскравіший приклад. Тобто добре відоме ім'я-замінник. Так ось, 1408 – також вельми відомий замінник числа Бога.

Мабуть, щоб це чітко усвідомити, Май напередодні «геть випадково» подивився «1408» – фільм, створений за мотивами однойменного оповідання Стівена Кінга. Традиція уникати числа 13 у найменуванні поверхів та готельних номерів досить відома. Решта у фільмі – нісенітниця і дурниця. Хіба що тільки віконце в потойбічне, відображене у картині, цілком реальне. Проте працює воно у справжньому житті дещо інакше, ніж прийнято вважати. Кому, як не йому, це знати?

Так... Якщо він правильно зрозумів, Чернівці – вкрай непросте місто у містичному сенсі. Іст сот із гаком років тому тут відзначилася Велика Сила і явно зробила це з якимось наміром – просто так вона нічого ніколи не робить.

«Ого! – Раптом подумав Май. – Виходить, що наші Чернівці – майже як Єрусалим чи Мекка!».

Волоссям пронісся холодний вітерець, кінчики його злегка здибались від усвідомленого Маєм факту. Хто ж був провідником Великої Сили? Ні, однозначно не мехашеффи – «підпис» красномовно вказував на те, що вони тут ні до чого. Можливо, Чудо божественної присутності чи справи предтеч? Або те й інше разом. Май відкинувся на спинку стільця, випустив дужку з рота і надів окуляри на ніс.

- Браво, Маю! Цього разу ти був куди кмітливішим, – зрадив Феос. – Майже все вгадав.

Май вдоволено усміхнувся – приємно, коли тебе хвалить учитель.

- Хто це, Феос? Що там було насправді? – Май з непідробним інтересом чекав на відповідь.

Стародавня таємниця Чернівців змусила забути його про все інше. І довготривале відчуття неприязні до Чернівців потьмяніло.

- Це була ніч, дуже холодна ніч листопада у звичайному середньовічному містечку. Жінка з немислимо древнього королівського роду тримала змерзлими руками загорнуте в ганчір'я тіло недавно народженої нею дитини. Життя покидало її, серце билось все повільніше, а дитя вже не кричало. Тільки два мовчазні птахи піднялися високо в небо... Нікому не було цікаво, що там, на вулиці, помирає «жебракка», і те, що її дитина непростого роду. Царська кров холонула на морозі так само швидко, як і кров простих людей.

Коли жінка зрозуміла, що смерть близька, вона з усією пристрасстю звернулася до Нього. У благанні її було тільки одне: «Мене забори, але потурбуйся про нього, про дитину, прошу Тебе!». І Він у скорботі та смутку відповів їй. І був пройдений рубіж, і сколихнулося буття, і міць Чуда Його навіки хрестила це місце і це місто.

Мая наче паралізувало – він нічого не міг більше питати, а волосся, здавалося, жило на потилиці своїм життям. Феос трохи помовчав і продовжив:

- Воскресіння не сталося. На ранок тіло «жебракки» з її замерзлою на смерть дитиною забрали городяни. Хтось згадав про милосердя, і загиблих поховали перед огорожею, а не за нею. Того дня сталося ще дещо. Засяяв Великий Купол міста – Дух Чернівців, незримий Охоронець місця Божої Сили, що дбає про пам'ять і милосердя...

- То що, Він живий? Тобто Він існує? – спитав Май раптом хриплим голосом.

- Так, існує, – відповів Феос. – Доглядає чернівчан, зберігає місце сили, піклується про художників, учених, поетів, письменників та артистів.

- А ці чим його привабили? – здивувався Май.

- Є іскра Божя у творчих людях, її Він береже та плакає. До речі, треба тебе з Ним познайомити. Він іноді відвідує літературний клуб «Дебют-читання» у науковій бібліотеці, що на вулиці Кобилянської. Звичайно, Дух Чернівців заглядає у багато місць міста, але я знаю: на це засідання Він точно прийде. Тож готуйся, друже мій, – настав час торкнутися стародавніх секретів Чернівців!

Мікалоюс Костянтинас Чюрльоніс

***

Мовчати про важливе,
мріяти про диво,
не ставлячи вже запитань,
а що там буде – ну щось буде,
ніхто не скаже, дивись на зорі.
Дивись на зорі, вони величні,
дивись на небо, воно велике,
воно не може без Оріона,
і ти не можеш, і Він з тобою.
І Він з тобою у тому, далекому
як це небо та пташина згряя..
Забудьмо час, підем до витоків
не знаючи слів, приймаючи все.

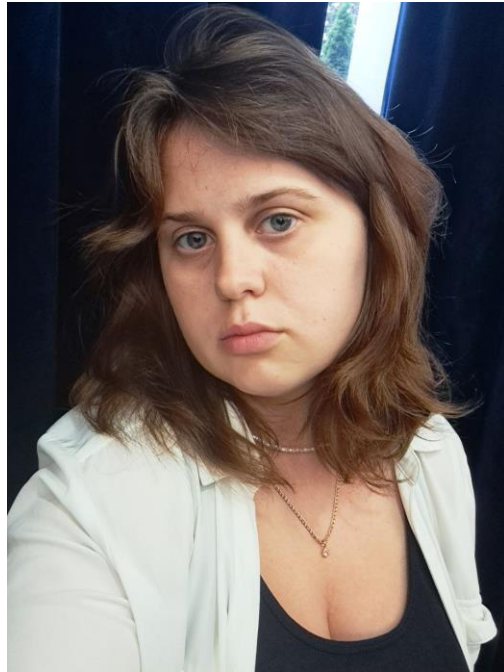
*Переклад українською
Олександра Мартиненка*

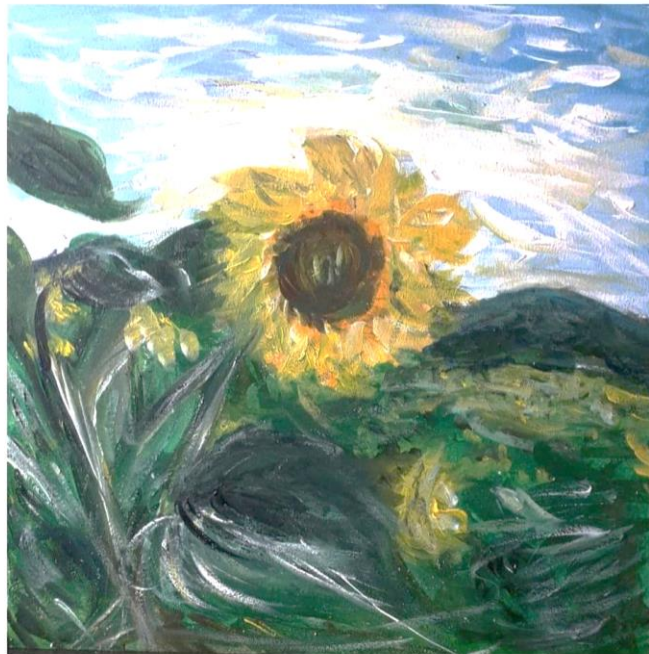
Мига Юлія

Мій творчий шлях розпочався з мрії – стати дизайнеркою одягу. Саме тоді мені підказали, що для цього фаху потрібно як мінімум вміти малювати. Я спробувала. І так захопилась, що вже більше 10 років цим займаюсь! Крім, цього, я здобула хороші знання на культурології, про сучасне мистецтво, та не тільки, тому маю, добру теоретичну базу та власне, своє бачення написання картин. Насправді, я досі в пошуках себе, як художниці, так і дизайнерки в'язаного одягу. Тому, допоки буду жити – буду творити. Мабуть, в цьому і є сенс мистецтва, у самому процесі. У пошуку життя та вмінні його віднайти.

Мудраков Віталій

Філософ. Живу та працюю у Німеччині. Займаюсь проблемами ідентичності та гуманітарної безпеки, досліджую філософію Ніцше, популяризую українську культуру в німецькомовному просторі.

Мова війни

(переклад з німецької „**Sprache des Krieges**“ за виданням <https://blog.harp.tf/2023/31/03/sprache-des-krieges/>, з доповненням)

Фонетика - I

Звук, звучання – це початок мови, її засновок і втілення водночас. Так визначено теорією мовознавства. Початком і втіленням фонетики війни є – сирена. Війна починає звучати сиреною і нею продовжується. Сирена – прелюдія концерту смерті. Сьогодні цей факт фіксують українці.

Утім, війна має багато голосів: рів військової авіації, свист ракет, гурчання танків. Гіршим за це тріо є тільки тембр вибуху: всеохопний, приголомшливий, доленосний. Усе це приголосні звуки мови війни. Голосні звуки мови війни значно страшніші: людський плач, крик від горя втрат і нездатності захиститися, від відчаю й тривоги. Сирена в супроводі оркестру артилерії чи інших приголосних та голосних звуків покликана спрацьовувати наче лампочка Павлова: налагодити рефлекс «боятися» і «слухатися». У такий спосіб голос війни потроху притлумлює в людині її раціональні здатності!

Ці емоції довелося переживати й мені: тривога та неможливість захистити чотиримісячну доньку і рідних, біль втрати за знайомих на передовій, страх за майбутнє всіх українців. Це страшні емоції, що відбирають усілякі візії теперішнього та майбутнього. Чуючи голос війни під фонограму смерті, ловиш себе на думці, що ці емоції перехоплюють ініціативу в поміркованого мислення, і тоді приходить розуміння особливої ролі філософа в складній партитурі протистояння: нова якість акустики – говорити що відбувається; нова інтонація – розширювати простір спільного звучання; нове аранжування свободи – створювати образ майбутнього.

Голоси війни можуть втішати й розраджувати. Це стається тоді, коли вони або замовкають – приходить тимчасовий перепочинок – «звукова пауза», або скеровані проти ворога – щоб той замовк навіки. Кожен раз, коли ми з дружиною виносили зі сховища нашу доньку – дякували Богові за тишу. Ми раділи, що «звукова пауза» таки починається. Тиша – найбажаніший голос війни. Але кожен раз, коли після граду ракет в якійсь українській родині не відгукувався один голос, тиша перетворювалася на найжахливіший голос війни.

Голоси війни розраджують й шелестом горіння російської броні унаслідок звільнення Київщини чи гудінням чергового падаючого літака неподалік Вінниці. Кожен звук, який передбачав або віщував «ліквідацію» ворожих солдатів на Донеччині чи в Херсоні, був обнадійливим: що вища частота цього звуку, тим й більше живих, незгвалтованих, нескалічених жінок та дітей. Усі ці звуку приносять розраду, бо стає зрозумілим, що це зло ніколи не розповзеться більше вбивати за відмінну мелодику природи і через власну хворобливу тональність. Ми тішимося, що знищується загроза для кожного українця та українки, кожного європейця. Ці звуки складаються в симфонію спротиву й відваги, яка слугує імпульсом й для цього тексту.

Звучання війни – боротьба голосів ненависті один до одного: *ненависті за те, що хтось просто є та ненависті до того, хто тебе вбиває*. Це звучання – виключна какофонія. Воно не може перетворитися в діалог – зазвучати акордом, стати гармонією чи симфонією, бо влаштоване на різних принципах людяності, аргументами яких стали голоси війни. І не можна міркувати про спільну поліфонію майбутнього, не знищивши фальшивість братерства та відспівати гімн очищення.

Тут та всюди сьогодні надважлива пильність до півтонів та пауз, до модуляцій та відхилень. Тому я кричу-пишу (schrei[b]e) тут і зараз про уважність до зла з акомпанементом фальшивих мелодій війни про «велику культуру» завдяки її «неповторимому тону». Від цієї пильності залежить звучання нинішньої та майбутньої України, яка сьогодні виконує соло свободи та відповідальності, стримуючи жахливий гул тотального руйнування, аби цей звук своїми обертонами не досяг безпечної тиші інших.

Так звучить українська війна!

Лексика - II

У Біблії написано, що «спочатку було слово, і слово було в Бога, і слово було Бог». Християнський Бог закликав людей пізнавати життя через Любов – так почалася конструктивність. Диявольська деструктивність також виражається у словах, у словах людської брехні та маніпуляцій. Остання з таких заяв була така: «ми починаємо спеціальну операцію з денацифікації та демілітаризації України». Сьогодні цей факт фіксують українці.

Сьогоднішні російські слова війни – це продовження творення хронологічних синонімів ненависті до всього українського. Тобто ці слова відрізняються формулюванням, але завжди передавали глузування. Мало не всю свою історію ми, українці, читали через російську словотворчість; через ту ж словотворчість – катеринівських істориків, більшовицьких оповідей та сучасних російських пропагандистів – нас бачив і світ: слова політичних міфів, викривлена та вкрадена історія: особливо виразно реалізація цього поставала через антропоніми, топоніми та хрононімію. Ми довгий час «були» їхніми діалектами, або інтерпретувалися як «синоніми». Для декого ми поки ще омоніми, але для себе ми нарешті усвідомили: антоніми.

Сьогоднішні слова війни – це слова російської мови. Вони вводять в оману і позначають неправду, вони боягузливі: «нас там нет» (Крим і Схід України, 2014), «это спецоперация, а не война», «мы уничтожаем военные объекты» тощо. Російські слова війни брешуть світу й собі. Завдання їхньої семантики лякати і погрожувати: «можем повторить» (1945!), «превратит все в ядерный пепел», «Резня в Буче – это театральная постановка» тощо. На жаль, цей словник наповнює всі сфери росіян і абстрактно-духовну, і побутову, і термінологічно-наукову. Сховатись за фальшивим значенням слів

– втратити відчуття реальності. Російські слова війни – це не тільки зброя проти українців – вони руйнують самі себе.

Сьогоднішні слова війни звучать й українською мовою. Слова української мови у війні віддзеркалюють трагедію та героїзм, любов і просте бажання жити. В мові збільшилося знаків болі й відданості, гордості та страждання: «згвалтували», «пожертвував життям», «розстріляли», «не здався» тощо. І довгий час (від часів завершення Другої Світової) утопічна етика героїзму засвідчує, що й вона – частина етики. Яка доповнює і гедонізм, і евідемонізм. Українські слова війни втішають своїм наповненням: «звільнено Ірпінь», «збито російський літак», «наші воїни залишилися живими». Дуже важливо, що ця позитивна лексика війни розвивається перекладом – ми збагачуємося англійськими словами, польськими, французькими, а віднедавна наш словниковий запас наповнюється й німецькою термінологією, яка містить непоганий потенціал приголосних звуків. Українці вдячні усім лексикам світу і за вигуки, і за слова, і за словосполучення, і за речення в боротьбі із диявольськими словами.

І ті, і ті слова війни формують речення свідомості, синтаксис ментальності на довгий час. Російський синтаксис ментальності, наповнений великими – важливо наголосити, саме – нафтогазовими грошима, створив нацистську граматику ХХІ ст., яку ми долатимемо ще не одне покоління. Український синтаксис ментальності, який ціною власних голосних звуків змушений захищатися та захищати інших, оновлює, освіжує європейську систему граматик вільного світу, нагадує про крапки та знаки оклику як найважливішу пунктуацію світу демократії та свободи, оскільки йдеться про життєвість людського і людяного. Сьогодні про те, про що неможливо мовчати – потрібно кричати, потрібно слухати, потрібно боротися. Втома від війни, яка «на відстані» – чи не параліч життя завтра й післязавтра?

Тут та всюди сьогодні надважлива пильність до звісток та тлумачень, до «авжеж» / «ні, ні». Тому я кричу-пишу (schrei[b]e) тут і зараз про уважність до зла у фальшивій декламації текстів війни про «велику культуру» через її «могучий язык». Від цієї пильності залежить, чи почують соло свободи та відповідальності. У ньому – голос нинішньої та майбутньої України, саме вона сьогодні виконує це соло для світу, протистоячи жажливій тотальності словоблудства, аби цей приклад став зразком для світоглядної граматики інших.

Так мовить війна в Україні!

Олійник Максим

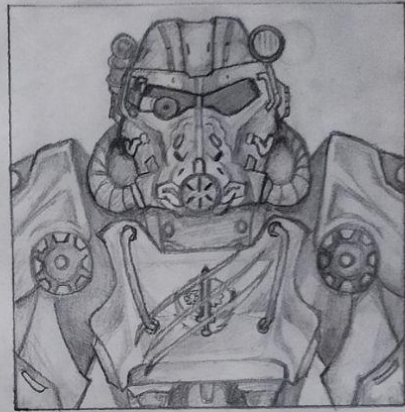

Студент I курсу спеціальності «Культурологія». Завжди захоплювався різними фантастичними історіями та вигаданими всесвітами. Роблю малюнки й ілюстрації з улюбленими персонажами, або створюю власних героїв та сюжети. Найбільше надихаюсь прочитаними коміксами, а також переглянутими фільмами, мультфільмами і пройденими відеоіграми.

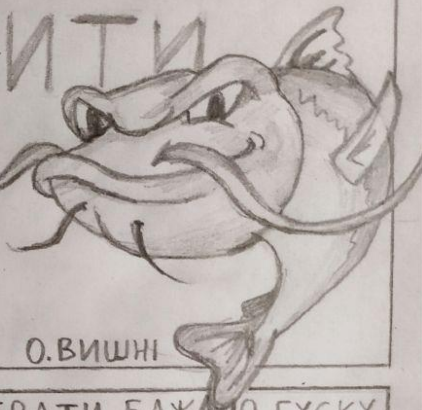

WANTED

★ DEAD OR ALIVE ★

ЯК ЗЛОВИТИ СОМА

*ЗА МОТИВАМИ «СОМА» О.ВИШНІ

НАЖИВЛЯЙТЕ ГАЧКА,
СИДИТЬ І ЧЕКАЙТЕ.
ВСЕ ДУЖЕ ПРОСТО.

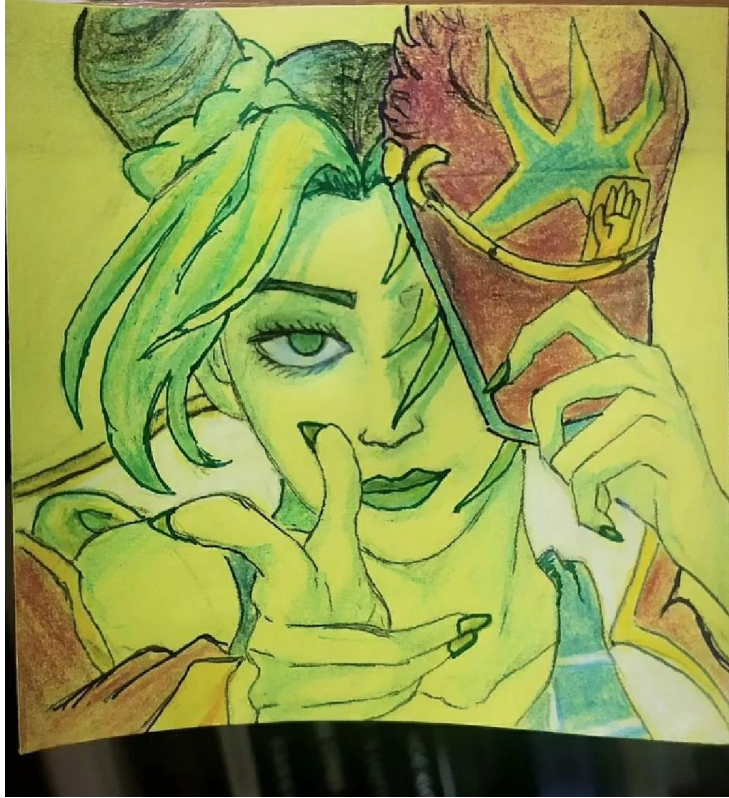

! БРАТИ БАЖАНО ГУСКУ,
АЛЕ КРАЩЕ ВЕДМЕДЯ

ОБЕРЕЖНО
СОМИ БУВАЮТЬ
ДОСИТЬ ВЕЛИКИ

Орлатий Віктор

Люблю море і подорожі. Займатися живописом почав ще під час навчання в університеті, і вже тоді ж мав перші персональні виставки.

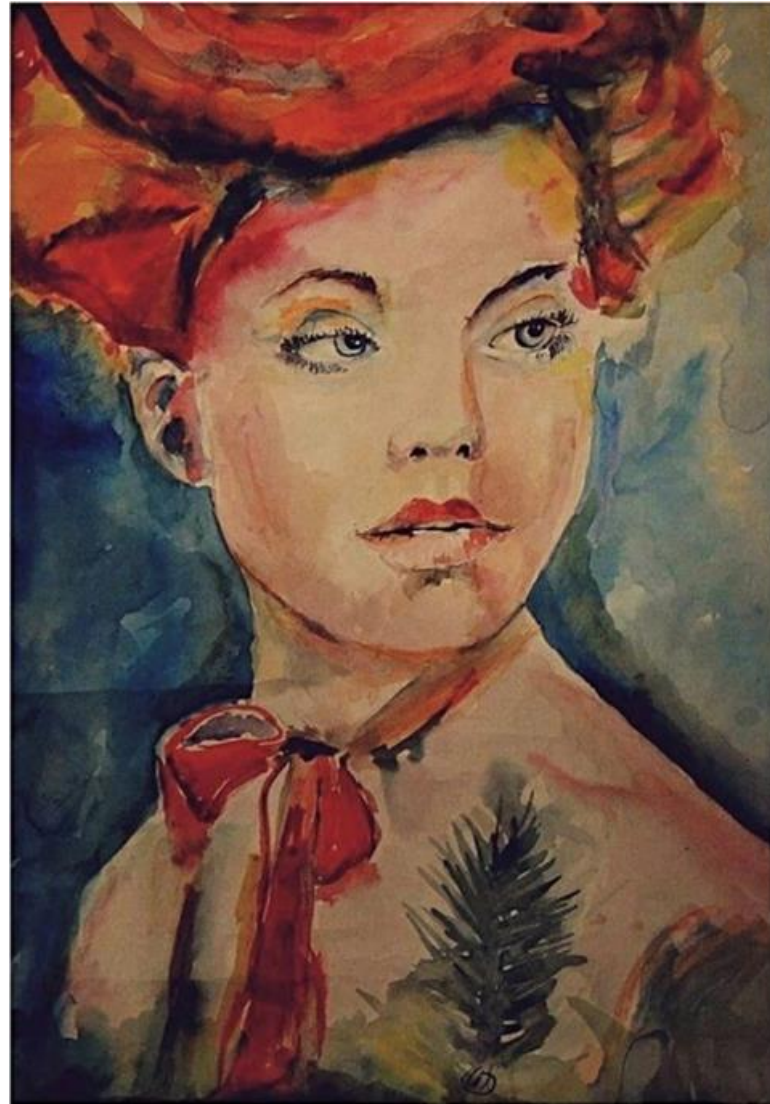

Осипенко Інна

Сорожки, вишиті власноруч

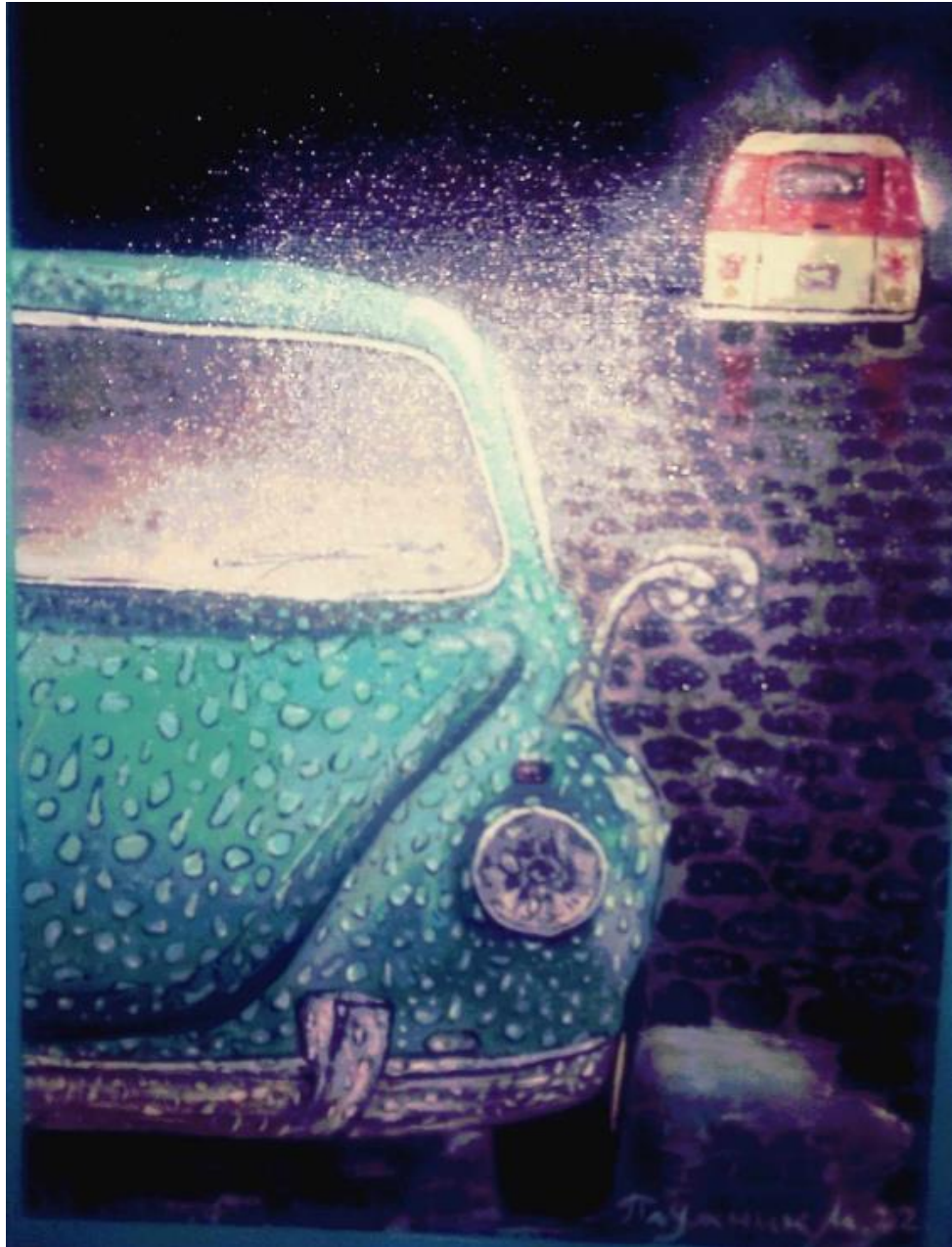

Плужник Микола

Вітаю! Я Плужник Микола Вікторович. Родом з Харківщини. Випускник ЧНУ, священник Православної Церкви України і військовий капелан прикордонної служби. Творчість для мене – спосіб вираження внутрішнього стану.

Мої вірші
(в авторському читанні)

Соломатіна Марія

Студентка спеціальності «культурологія». За першою освітою – викладач гри на фортепіано. Більшість вільного часу присвячує письменництву (пишу прозу, вірші та п'єси). Граю на кількох музичних інструментах, часто роблю кавери на популярних музичних виконавців, пишу авторські пісні.

* * * * *

дощ, сигаретний дим і сакури.
думки автоматично переносяться в минуле,
де ми з тобою все ще мрієм.
насправді, це вже схоже на тортури.

кава, полуниця і машини гул.
чомусь я ще чекаю на дзвінок твій,
якому явно не судилось бути.
мій мозок грає в травматичну гру.

коти, морозиво й твої татуювання.
можливо, вся проблема у трьох крапках,
які стоять в кінці історії цієї.
не допоможуть ані вірші, ні музикування.

сценарій, захід сонця, запальничка.
напевно, я чекаю вибачень від тебе,
і лиш тому не можу відпустити.
не хочеться мені, аби згоріла стрічка.

розбите скло, лаванда, поцілунок.
я знову йду по чортовому колу,
шукаю вихід, та звертаю не туди.
можливо, знову повернутись до пігулок?

мовчання, доторки, твої парфуми.
мої думки до тебе линуть кожен раз,
як я сідаю у куток писати нову пісню.
я б душу віддала, аби вони заснули.

блокнот, вино і вже засохлі сльози.
я виллю всі емоції туди за раз,
тоді, можливо, зможу пережити
й не обплітатимуть мене вже твої лози.

* * * * *

чи кожна фраза, сказана тобою,
то надто вдало замаскована брехня?
чи кожен погляд, кожна дія твоя –
відрепетируваний рух актора-казкаря?

коли перетворився ти лише на ляльку?
лише пластмаса, в грудях – пустота.
я ловлю погляд, замість нього – крапка,
за нею в тебе ні емоції нема.

твій кожен жест – робота кукловода,
душа навчилась заглушати власний крик.
здається, ти обрав тяжку роботу –
лишатись тінню серед всіх живих.

як Макбет, що трон кров ю освятив,
стаєш все більш порожнім з кожним кроком.
так прикро мені образ цей ловить –
Кассандра у пері була усе ж пророком.

у дзеркалі моїм – скульптура з пульсом,
вже не існує в мене визначення щ ірість
і я блукаю в вічному лабіринті сліпо,
шукаючи давно загублену відвертість.

не можу я себе уже назвати я ,
душа моя – лиш відголосок ролі.
чи є у мене право на буття,
чи я лише актор в чужій неволі?..

Стахов Пилип

Наш випускник-культуролог, який з перших днів (з березня 2022 року) пішов добровольцем на війну, який готувався до повномасштабного вторгнення за багато років до нього, тому що завжди знав, що ворог – поруч. Воював у складі гвардійської бригади «Азов». Загинув на Донбасі у вересні 2024 року.

Музикант, громадський діяч, волонтер. Один з засновників фестивалю Rock Area, про долю якого він переживав і навіть з фронту записував відео-запрошення на нього.

Один зі співзасновників ГО «Informal Bukovina», яка займалася організацією різноманітних культурних івентів. Пилип вірив, що фах культуролога дозволить йому краще зрозуміти, чого потребує наше місто та у яких форматах це краще організовувати. На жаль, багато проектів тепер будуть реалізовані вже без нього.

Він грав у групі «Мах на мах», а також у гурті «Denomen». Тепер zostалися мелодії, які так і залишаться незіграними. Фестивалі, в яких він вже не візьме участь. Ініціативи, які не будуть реалізовані. Утім, як то кажуть, у козака життя коротке, а слава вічна. Пам'ятаємо ціну Перемоги, яка неодмінно буде!

Чікарькова Марія

Філософиня, культурологиня, літературознавиця, навіть трошки економістка та зоозахисниця. Люблю креативність в усіх її проявах, тому ніколи не вистачає часу на усі мої хобі (деякі з них поки що лише чекають на реалізацію).

Інколи пишу вірші та оповідання (який же філолог зміг би уникнути цієї спокуси?), люблю перекладати з іноземних мов, вишивати, малювати та багато чого іншого, про що і не розкажеш у кількох реченнях.

Мої культурологічні вподобання та любов до перекладу вилилися у волонтерство в проекті «Амара», який націлений на поширення україномовного контенту на YouTube – тут є і мій внесок: зробила кілька українських субтитрів до відео культурологічної тематики, а також редагувала численні субтитри, зроблені іншими.

ВІРШІ

---

* * *

Перебувати в пастці небуття,
Де вічність заґратована, як щастя,
І руку простягає каяття
Довірливо й зневажливо почасти.

Спустошеність. Ховає гріх лице.
Навколо – маячня з «Капрічос» Гойя,
А час, як змій, згорнувся у кільце,
І подумки шепочеш «метанойя».

* * *

Поставлене на паузу життя,
Безодня мороку та спопеліле серце,
І час – між укриттям і небуттям,
І квітень без весни. Стрибками терцій

Відвага, лють, ненависть і любов –
Акорди днів міксуються стражданням,
І травень, наче лютий, захолов
На чорних згарищах, незлічених закланнях.

Криваві квіти розбруньковуються тут,
І Апокаліпсис в провалля зазирає,
І все ж – весна. Посеред тисячі спокут.
І літепло надії огортає.

И П О 3 А

An Old English Tale

Novel

This story happened in a small English village many, many years ago. The village was located nearby Apple Stream on one side and the Cliff of Ghosts on the other. It's approximately where Rochester is now.

Fill Donoghue was born in the family of a miller, whom people called Hooked Nail. His mother, one-eyed Nancy, made the strongest cider, which caused Fill to have hiccups and an upset stomach from early childhood. Fill grew up and was set to mill grains like his father.

One day, Fill was walking on the plain when he saw the most beautiful lady, wearing a white dress. The simple village boy had never seen such rare beauty. The lady was yelling and crying, and he rushed to help her.

The boy brought the belle to his home. He decided he would serve her for the rest of his life. "She will not suffer anymore," he vowed. By chance, a slaver named Big Wallet happened to pass by. The young and lovely girl impressed him. "Would you like to sell her, my dear?" asked the ugly slaver. He offered a huge price for her.

At first, Fill refused this brutal suggestion from the rude man. But with that money, he could buy the tavern of his dreams. Moreover, the lady was a chatterbox – she talked incessantly. It was impossible to even interrupt her. Fill was thinking all night. In the morning, he made his decision, and the lady lost her freedom.

Fill bought the tavern and named it 'The Talkative Lady.' He was wealthier than ever, but his heart was no longer at peace. Though he had achieved his goal, he was now unhappy. He deeply regretted selling the poor girl and his decision. He thought about it constantly, until he went mad. Since then, he has been known as Mad Fill.

Kroniki wełnianego chaosu

Dobrze latem w górach. To była moja pierwsza wizyta i nie miałem pojęcia, jak dobrze poszło. Najpierw spacer. Okazuje się, że tutaj moja dwunożna przyjaciółka nie siedzi przy biurku i nie klika czegoś na tym dziwnym czarnym urządzeniu, którego przeznaczenie nadal nie jest mi znane. Tutaj spacerujemy kilka godzin z rzędu, i ona zawsze spuszcza mnie ze smyczy. Po drugie, jedzenie. Podczas tych długich spacerów regularnie dostaję jakieś smakołyki. Ona mówi coś o tym, że dużo chodzimy, a ja mam rosnące ciało, które potrzebuje dużo siły. No dobrze, przysmaki są zawsze fajne! I po trzecie, owce. Ale muszę Wam o nich opowiedzieć bardziej szczegółowo, bo to teraz moja nowa miłość.

Więc pewnego dnia, jak zwykle w tym sezonie, wybraliśmy się gdzieś na wspinaczkę. Skórzana ledwo włożyła nogami gdzieś z tyłu, zatrzymując się niemal co minutę, żeby zrobić zdjęcie. Nie miałem smyczy, co oznacza, że biegałem sobie luzem, tam i z powrotem. Tam – bo jestem psem myśliwskim i muszę pierwszy wiedzieć, co tam jest i jak. Z powrotem – bo dwunożna mogła się beze mnie zgubić (naprawdę była jak pijane dziecko we mgłę), i trzeba było co jakiś czas zawrócić i wskazać jej drogę. Udało mi się obwąchać wszystkie krzaki i drzewa po drodze, a także zostawić na nich swoje ślady (niech wszyscy wiedzą, kto tu rządzi). I w tym momencie, kiedy czekałem pod drzewem na jakiegoś ptaka, nagle wiatr przyniósł mi do nosa dziwny zapach. To było niepodobne do niczego, co spotkałem wcześniej. To nie był kot, nie gołąb i oczywiście nie inny pies. Byłem jednak pewen, że to coś bardzo ciekawego, co po prostu muszę poznać. I zrobiłem to, co zawsze robię w takiej sytuacji – pokoziołkowałem naprzód, aby jak najszybciej dowiedzieć się, co lub kto tam jest.

Po chwili usłyszałem dziwny dźwięk. To było jak „meeeeee”. Zrobiło się jeszcze bardziej ekscytująco, pogalopowałem ze wzgórze na górę i wtedy zobaczyłem ich. Owce. Choć ich nazwy oczywiście dowiedziałem się znacznie później. Pachniały trawą i czymś dzikim i zwierzęcym, więc pobiegłem prosto do nich. Z jakiegoś powodu przestraszyły się i zaczęły uciekać. O, to niezła zabawa! Zagrajmy w dogrywkę! Bawić w ganianego – to jest to. Chociaż one chyba nie znały zasad gry... Uciekały i mówiły „meeeeee”. Nie wiedziałem, którego zwierzaka złapać pierwszego, więc goniłem jednego, a potem drugiego i dalej na okrągło.

Dwunożna ciągle coś krzyczała z dołu, ale taka już jest – zawsze panikuje i robi z igły widły. Po prostu cieszyłem się życiem. Co może być lepszego? Wolność, wiatr w uszach (pamiętacie moje długie, piękne uszy?) i przyjaciele na zabawę. I tu

trzeba powiedzieć, że choć „płakały” nieco żałośnie, ale biegły całkiem zwinnie, a nawet robiły fikołki. To była świetna zabawa. Gonilem ich, aż dopóki moja dwunożna wspięła się na tę samą górę. Trzeba przyznać, że zrobiła to znacznie szybciej niż zwykle. Myślałem, że spieszy się dołączyć do naszej fantastycznej zabawy, ale robiła to w jakiś niewytłumaczalny sposób. Krzyczała dalej, a ja usłyszałem, że jestem niegrzecznym i głupim psem. Nie, to po prostu nie mogło się zdarzyć! Rozejrzałem się. Musiało tu chodzić o innego psa. No cóż, nie miałem czasu się nad tym zastanawiać i pogoniłem owce w inną stronę. Znowu pobiegła za nami i nadal krzyczała. Mimo wszystko jest dziwna. Cóż, jeśli chcesz dołączyć – proszę, nie mam nic przeciwko. I kiedy o tym myślałem, poczułem na sobie gorący oddech i smycz, przyczepiony do mojej obroży. Słowo honoru, to było po prostu nieuczciwe. Właśnie miałem chwycić to małe, błyszczące urządzenie, które wisiało na owcy szyi i wydawało dziwne dźwięki. Chciałem się tego nauczyć, ale teraz zdecydowanie już nie mogłem. Po raz kolejny moje umiejętności badawcze zostały brutalnie przerwane.

Na tym spacer się skończył i przez całą drogę do domu mamrotała coś pod nosem – o pasterzu, który może mieć broń, o owczych kopytach, które mogą kogoś okaleczyć i o różnych innych bzdurach.

Kiedy wróciliśmy do domu, postawiła przede mną miskę mojej ulubionej owsianki z mięsem i patrzyła, jak jem. Potem roześmiała się i powiedziała: „Co z ciebie za głupiec! Jak mogę się na ciebie złościć?”

Jak dobrze, że pojechaliśmy w góry!

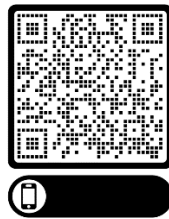
ПЕРЕКЛАДИ

Catullus

Passer, deliciae meae puellae,
quicum ludere, quem in sinu tenere,
cui primum digitum dare appetenti
et acris solet incitare morsus,
cum desiderio meo nitenti
carum nescio quid lubet iocari,
et solaciolum sui doloris,
credo, ut tum gravis acquiescat ardor:
tecum ludere sicut ipsa possem,
et tristis animi levare curas!

Горобчик, втіха дівчинки моєї,
Якого обіймає й часом в іграх
Так радо кінчик пальця підставляє,
Й подзьобати дає його до болю.
Моє ж бажанням є нестерпним, до нестями,
Сміятися з нього тобі не лічить,
І втіхою єдиною моєю
Надія є на те, що вщухне мука,
Якби з тобою бавитися міг би,
Як той горобчик, сум з душі прогнавши.

Il Gesu, Rome, 1584

Українські субтитри в перекладі М. Чікарькової
до відео про церкву Іль-Джезу у Римі

Niektórzy lubią poezję

Niektórzy –
czyli nie wszyscy.
Nawet nie większość wszystkich, ale mniejszość.
Nie licząc szkół, gdzie się musi,
i samych poetów,
będzie tych osób chyba dwie na tysiąc.

Lubią –
ale lubi się także rosół z makaronem,
lubi się komplementy i kolor niebieski,
lubi się stary szalik,
lubi się stawiać na swoim,
lubi się głaskać psa.

Poezję –
tylko co to takiego poezja.
Niejedna chwiejna odpowiedź
na to pytanie już padła.
A ja nie wiem i nie wiem i trzymam się tego
jak zbawiennej poręczy.

А хтось любить поезію

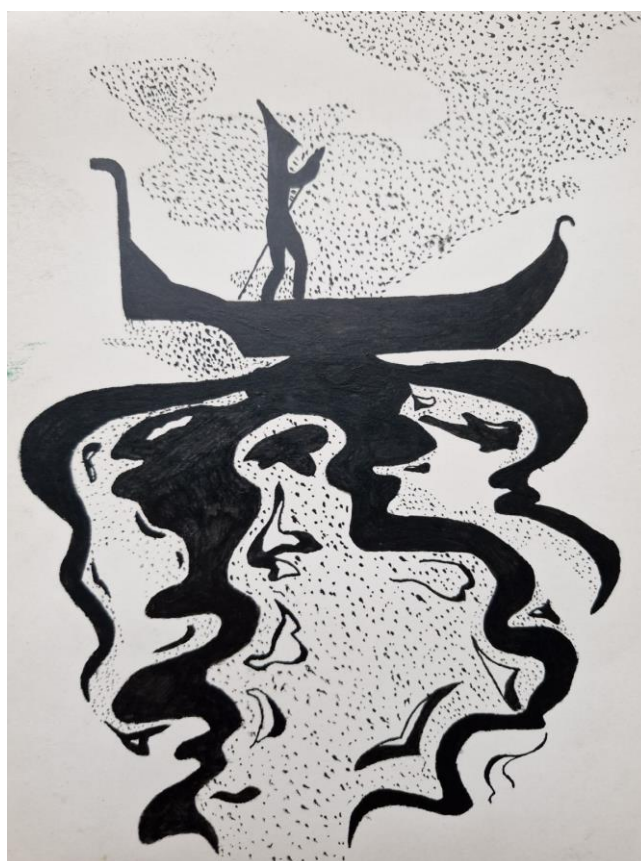
Дехто –
але не будь-хто.
Навіть не більшість загалу, а меншість.
За винятком шкіл, де мушиш,
І, звісно, поетів,
буде осіб тих, напевне, дві на тисячу.

Люблять –
але люблять ще також локшину в бульйоні,
люблять ще компліменти і колір блакитний,
люблять ще старий шалик,
люблять триматися свого,
люблять ще пестити пса.

Поезію –
але чим вона є, поезія?
Різні та змінні відвіти
на це питання траплялись.
А я не знаю, не знаю, хапаючи вітер,
як рятувни поручата.

МАЛЮНКИ

ХУДОЖНЯ ВИШИВКА

Абстракція

Вишиванка
(фрагмент)

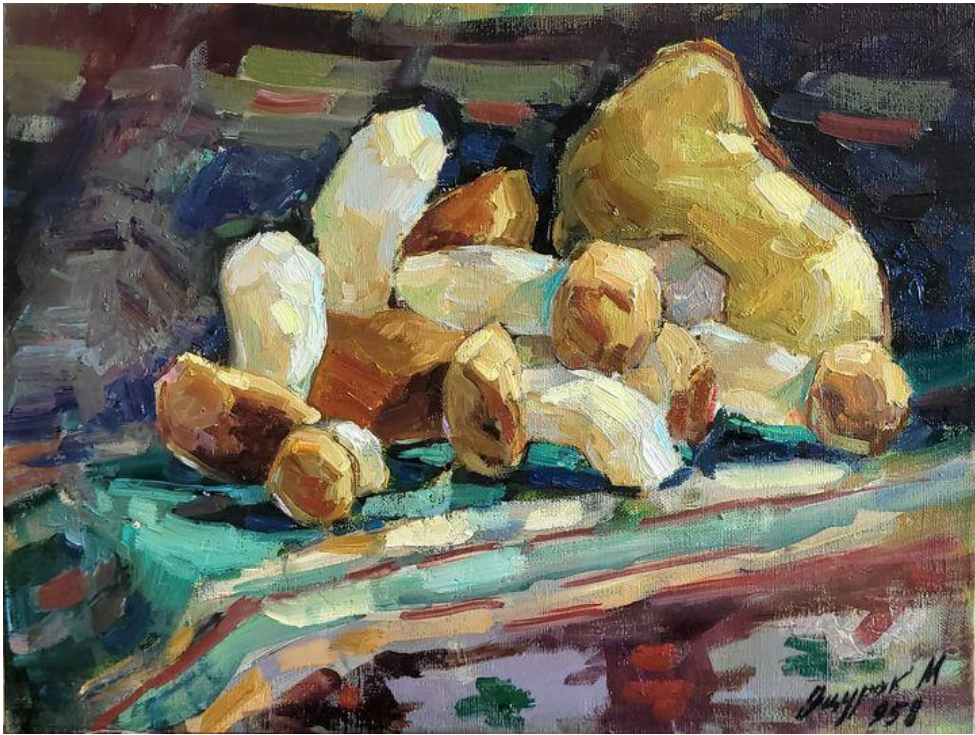
Яцурак Микола

Народився 3 грудня 1977 р. у с. Великий Ключів Коломийського району Івано-Франківської обл. Вільний художник. Живу в Коломії. Працюю у станковому живописі. Моя естетика – академічний живопис. Люблю пленер і сам є засновником та організатором пленеру «Бартка. Член НСХУ». «Мистецького братства» та «Національної палітри».

З М І С Т

Від укладача	5
«Менестрель» (аматорський вокальний ансамбль богословського відділення ЧНУ).....	6
«Мозаїка сенсів» (культурологічний гурток ЧНУ).....	11
Абрамович Семен, викладач КПНУ.....	14
Басараба Марія, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	29
Бобітко Іван, студент ОП «Богослов'я»	33
Борук Василь, випускник ОП «Культурологія» (ЧНУ)	34
Бродецький Олександр, викладач ЧНУ.....	41
Возний Ігор, викладач ЧНУ.....	52
Володькіна Віта, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	57
Гарда Микола, випускник ОП «Філософія» (ЧНУ)	58
Гнатчук Оксана, викладачка ЧНУ.....	60
Гонтар Антон, випускник ОП «Культурологія» (ЧНУ)	64
Горішний Андрій, студент ОП «Культурологія» (ЧНУ)	70
Дворницька Наталія, викладачка КПНУ.....	71
Добринчук Ольга, викладачка КПНУ.....	75
Дуплава Олена, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	76
Катюха Марія, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	79
Кланц Тетяна, студентка ОП «Культурологія» (ЧНУ)	82
Колянківський Олег, випускник ОП «Культурологія» (ЧНУ)	88
Коток Анастасія, студентка ОП «Культурологія» (ЧНУ)	90
Коцюбенко Марія, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	91
Лимаренко Марія, студентка ОП «Богослов'я» (ЧНУ)	94
Лукавецький Денис, студент спеціальності «Соціальне забезпечення» (ЧНУ)	95
Манчул Богдана, випускниця спеціальності «Філософія» (ЧНУ)	100
Мартиненко Олександр, викладач ЧНУ.....	102
Мига Юлія, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	106
Мудраков Віталій, випускник ОП «Філософія» (ЧНУ)	110
Олійник Максим, студент ОП «Культурологія» (ЧНУ)	114
Орлатий Віктор, випускник ОП «Соціальне забезпечення» (ЧНУ)	119
Осипенко Інна, випускниця ОП «Культурологія» (ЧНУ)	127
Плужник Микола, випускник ОП «Богослов'я» (ЧНУ)	128
Соломатіна Марія, студентка ОП «Культурологія» (ЧНУ)	133
Стахов Пилип, випускник ОП «Культурологія» (ЧНУ)	136
Чікарькова Марія, викладач ЧНУ.....	136
Яцурак Микола, випускник ОП «Релігієзнавство» (ЧНУ)	145

Художнє видання

ALMA MATER CREATIVA

Альманах

Головний редактор та упорядник – М. Чікарькова

Художнє оформлення видання – С. Абрамович

*Для оформлення обкладинки використана
світлина А. Гонтара «День української державності».*

Підписано до друку 12.12.2024. Формат 60x84/16.

Електронне видання.

Ум.-друк. арк. 9,4. Обл.-вид. арк. 9,6. Зам. Н-054.

Видавництво Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.